

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITHUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA

Montrealis • 1973. X. 24 • Nr. 44 (2070)

7722 George Street, La Salle 690, Canada • Tel. (514) 366-6220

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

PREZIDENTO NIKSONO KOVA BAIGĖSI

Pagaliau prezidentas Niksonas, po ilgesnio prieštaraivimo, sutiko duoti teisėjui John Sirica Baltųjų Rūmų juostelę. Advokatų pranešimu, teisėjui bus patiekta minimali juostelių santrauka.

Patį prezidentą, kalbėdamas apie tai, sako, kad duodamas juostelių santraukas, jis davė nurodymą specialiam Watergate bylos prokurorui Archibald Cox, nedaryti tolimesnių žygių visų juostelių išgavimui. Pastarajam nesutikus, prezidentas jį atleido iš etnamųjų pareigų.

Šiuo metu Watergate bylos komitetas daro didelį spaudimą teismui, kad pastarasis kuo greičiau sutvarkytų laisvą priėjimą prie Baltųjų Rūmų juostelių.

IZRAELIS KONTROLIUOJA WASHINGTONĄ

Tokias žodžias prabilo į pasaulį, kurį laiką tylėjusi žinoma Washingtono kontraverinė figūra, senatorius William Fulbright. senatorius, dalyvaudamas televizijos programoje "Face the Nation", buvo užklaustas, ar nebu geriau, la būda, Viduriniųjų Rytų karo nutraukimui, jeigu JAV ir sovietų Rusija nusotų remti abi kariaujančias puses. W. Fulbright atsakė, kad Amerika viena to padaryti negalėtų, Izraelio rankos kontroliuoja Kongreso ir Senato nutarimus. Klekvienu klausimu, jei tik juo yra gintera, uota, Izraelis, jį gau, 75 iš 80 balsų savo nandai.

pačiu metu, kalarabai teurinko tik 200,000 dol. savo kraštams.

BANDOMA SUSTABDYTI KARĄ

Po 17 dienų trūkusio karo tarp Izraelio ir Arabų kraštų, įvykus palitarimam tarp JAV ir sovietų Rusijos, buvo pakelbto paliaubos. Irakas su girija, ignoruodami naują taikos sutartį, tęsė karinius iššokimus Sinal fronte. Tuo tarpu Egiptas kaltina Izraelį

dėl taikos sutarties laužymo ir karo veiksmų tęsimo prieš arabus.

JT kariuomenės taikos palaikymo daliniai su 3,000 vyrų iš Austrijos, suomių ir Švedijos kraštų, siunčiami į Egiptą.

GERIAU ANT KOJŲ, NEGU ANT KELIŲ

JAV Prezidentas su ruoštoje spaudos konferencijoje ryšium su pastutiniais įvykiais Viduriniuose Rytuose ir naujo-

mis "sensacijomis" Watergate byloje, buvo užklaustas korespondento, kaip jis asmeniniai pergyvena visą Watergate bylą.

Šiaip visada žvalus, bet šį kartą atrodęs labai išvargęs, prezidentas kalbėjo, kiek jis yra pergyvenęs ir kiek padėjęs pastangų, kad būtų nutrauktas karas Pietų Vietname, grąžinant į savo šeimą amerikiečius karius, kuriems yra geriau stovėti ant kojų negu ant kelių, ir pagaliau, įgyvendinant taiką Viduriniuose Rytuose. Prezidento žodžiais, jei jis sėkmingai išsprendė tokias pasaulines problemas, laikui bėgant, jis susitvarkys ir su vidinėmis krizėmis.

• Meras Jean Drapeau, kalbėdamas Montrealio Prekybos Rūmų atstovams, pasakė, kad iš numatytų 310 mil. dolerių olimpinės žaidynės, 70 mil. dol. bus grąžinta federalinei ir provincinei valdžioms. Apie 60 mil. dol. bus išleista televizijai, perduodančiai olimpinės žaidynes. Mero nuomone, pajamas atneš išpardavimas olimpinių monetų, kas duotų 250 mil. dol. žaidynių finansavimui.

Paklaustas kas atstiktų po olimpinių žaidynių su sportininkams pastatytas namais, meras J. Drapeau atsakė, kad jie bus išnuomojami gana žema kaina Montrealio gyventojams.

• Kanados Užsienio Reikalų Ministeris Mitchell Sharp lapkričio mėn. 12-16 dienomis lankysis Maskvoje, kur jis susitiks su sovietų Užsienio Ministeriu A. Gromyko ir kitais sovietų pareigūnais.

QUEBEC'O MINISTERIS PIRMININKAS ROBERT BOURASSA LINKSMOJ NUOTAIKOJ SU JAUNIMU. ŽIANDIEN (spolio 29 d.) ĮVYKUSIUOSE PROVINCIJOS RINKIMUOSE JIS KAIF LIBERALŲ PARTIJOS LYDERIS SU- RINKO 99 VIETAS IŠ 108 PARLAMENTE VIETŲ.

Vilnius — Sena Lietuvos Sostinė

Šie 1973 metai priklauso Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukakčiai paminėti. Žodis VILNIUS reiškia ne vien miestą—Lietuvos sostinę. Jame glūdi visa istorinė Lietuvos valstybės praeities didybė, karvingiškos laisvės kovos ir amžių eigoje kurtos kultūros ir meno vertybės.

Vilniaus miesto ir net kaip sostinės, gilios senovės rašytinių davinų neturime. Pirmas rašytinis šaltinis, kuriame minimas Vilnius, yra Gedimino laiškas. Jau 1323 m. Gediminas, Dievo malone Lietuvos ir rusų karalius, Žemgalijos valdovas ir kunigaikštis rašė laiškus iš Vilniaus, kaip iš Lietuvos sostinės, Popiežiui, Dominikonų ir Pranciškonų ordinams Sakonijoje, Hanzos miestams — Liubekui, Bremenui, Magdeburgui, Rostokui, Greifvaldai, Stetinui ir Gotlando salos pirkliams, sudarinėjo sutartis su Rygos arkivyskupu ir Livonijos ordinu.

Istorikai nustatė, kad jau 2,000 metų prieš Kristų Vilniaus srityje formavosi baltų kultūra, kuri žalvario bei geležies amžiuje gavo visiškai savitus aištiskus bruožus, skirtingus nuo kaimynų suomių ir rytų slavų. Vilniaus lietuviškumas yra nustatytas pagal jo vardą. Vietovardis "Vilnius" pramintas pagal Neris intaką į upę Vilnią. O "vilnia" yra sena forma žodžio "vilnis", t.y. banga,

grava. Vilniaus įkūrimą nulėmė vietos patogi geografinė padėtis: Neris, ir Vilnos santakoje būdamas didžiausias natūralus pliakalnis visoje Lietuvoje, dabar Gedimino kalnu vadinamas, prašyte prašesi, kad jo viršūnėje ir papėdėje būtų įkurtos pilys. Todėl yra daroma prielaida, kad ir karaliaus Mindaugo laikais Vilnius jau buvo laikomas Lietuvos sostine, tik saugumo sumetimais jo vardas nebuvo skelbiamas. Bet, jau nuo Gedimino laikų, turime rašytinius davinius, kad Vilnius buvo didžiosios Lietuvos valstybingumo židlnys.

Nuo senų senovės Šventaragio slėnyje buvo kurinama amžinoji ugnis. 1388 m. buvo įkurta Vilniaus Romos katalikų vyskupija. Čia meldėsi ir provoslavai ir unitai. Čia pulkavo totorių ir musulmonų mečetės. Čia žydai sukūrė sau "antrąją Jeruzalę". Vilnius taip pat yra Lietuvos švietimo ir mokslo centras.

Lietuvos sostinė Vilnius amžių būvyje pergyveno daug nelaimių, daug vargo ir daug skriaudų. Po pirmojo Pasaulinio karo ir Lietuvos laisvės spinduliui sušvitus, 1918 metais Vasario 16-tąją, Vilniuje Lietuvos Taryba paskelbė Nepriklausomos Lietuvos atstatymo Aktą. 1919 m. sausio 1 d. okupantams — vokiečiams iš Lietuvos besitraukiant, Vilniuje, Gedimino kalne sudrįsojo šūvių sutar-

Vilniaus 650 metų sukakties minėjimo, Juunimo Centre Chicagoje, komitetas

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laiskai, atgarsiai

D. G. Redaktoriau,
Prašau patalpinti Gerai ir Blogai skyrelyje atskakymą į Kazės Brazdžio-

tinė — tai atsakurančios Lietuvos kariuomenės savanoriai, po virš 120 metų nelaisvės, pirmą kartą Gedimino pilies bokšte, Vilniuje, iškėlė Lietuvos trispalvę vėliavą ir šautuvų salitu ją pagerbė!

Lietuvos žemių goduli degė rytų, vakarų ir pietų Lietuvos kaimynai, ypač lenkai, svajodami atkurti savo senąją valstybę "od morza do morza" — netelsu Aliantų sprendimu remiami, pagrobė mums Vilnių. Karia v o m e. Pagaliau, 1920 m. spalio 7 d. suvalkuose su lenkais pasirašyta sutartis, pagal kurią Vilnius pripažinta Lietuvai ir turėjo būti jai paliktas. Klasdingi lenkai begėdiškai tą sutartį sulaužė — stipriomis kariuomenės pajėgomis, spalio 9-tąją dieną išplėšė mums Vilnių. Per 19-ka metų dėl to neturėjome su lenkais diplomatinių santykių. Kas met spalio 9-tosios vidurdienį, artilerijos šūviai, sirenos ir bažnyčių varpai nepriklausomoje Lietuvoje paskelbdavo tylos minutę ir visą lietuvių tautą, kur kas bebuvęs, sustoję, prisimindavo Vilnių, ir kad jis buvo ir turi vėl būti mūsų.

Ir šlandieną VILNIUS yra Lietuvos sostinė, nors kartu su visų mūsų kraštu, okupuotas ir rušinamas. Neužmirškime, lietuviai, kad: — "Tvirtas griūva, silpnas keltas"... — senas Vilnius mūsų buvo, mūsų bus!... /kp./

nytės straipsnį "Lietuvos Didikai—Bajorai", "NL" Nr. 38, p. 14.

Gerb. K. B. sako, kad bajorų titulai prasidėjo su Mindaugu ir baigėsi su Radvilais. Mindaugas "įkūrė" Lietuvos valstybę, Kęstučio laikais jau buvo įkurta Lietuvos herbas VYTIS... ir t.t. Laikui bėgant atsirado pusbajorių (o gal "plikbajorių") luoma... Bajorai tapo daugumoje ne Lietuvos piliečiai... nors Lietuvos statutas tik įjems tarnavo... kol pagaliau 1922 bajorų dvarai buvo visiškai panaikinti ir jų žemės išdalintos neturtingiems lietuviams. Šlektą buvo kiekvieno lietuvių priešas. Ar ne?

Nežinau ar gerb. K. B. ryžtas "demokratiniu uolumu" naikinti mūsų garbingą praeitį ar ne (lietuvių būdas amžias pasitįmėjo aklu tikėjimu jam primestais madingais šūkiais, šlektant "apsivalyti" nuo bajorybės lyg blaurybės ir perrašant mūsų istoriją "iš liaudies taško"). Neatrodė, kad ji stengiasi užmiršti ar nuslėpti tą mūsų kultūrinį įnašą pasaulio civilizacijos raidon, ar tos santvarkos reiškių — Bajorus pavaizduoti dievažin kokiomis išgamomis-baisyklėmis.

Mūsų bajorija klestėjo dar ligi tos lemtingos va-

landos, kada Jogaila savo rankomis užliejo Vilniuje AMŽINĄJĄ UGNĮ, degusią mūsų žemėje daugiau kaip pusstrečio tūkstančio metų. Yra istorinis faktas, jog po Lietuvos krikšto didesnę pusę, jei ne 3/4, mūsų bajorų (nesiginčysime iš kur — ar iš turkų, ar iš mongolų, o greičiausiai iš VAROVŲ tas vardas yra likęs) patriotų atsiskakė priimti naują tikybą ir to pasėkoje, einant Jogailos 1387 m. vasario 20 d. AKTU jų žemės tapo konfiskuotos, o jie patys priversti bėgti užsienin arba, pasipriešinus, išžudyti (taigi panašiai kaip 1940 ar 1944 metų laikotarpyje). Padėtis prėjo tokia krizė, kad Jogailos dvare nebeliko nei vieno lietuvių aukštesnio pareigūno, nei ištikimo dvariščio, ir vieną iš tų nelemų savo parėdymų karalius (ne kunigaikštis!) buvo priverstas liepti pasirašyti — virėjui (kaip rusai Paleckui!). Tasai patalkūnas, vardu VAIDILA, iškilo malonėje karaliaus patarėjo ir ilgainiui gavo net jo seserį vest (palygink H. Paszkewicz, The origin of Russia, 1897 ir kiti). Būkite tikri, to nerasite jokiam mūsų istorijos vadovėlyje.

Jūsų,
J. Benius

Montrealis

JUOZUI KILMONIUI nelaimėje tragiškai mirus, jo žmonai Marijai, dukterei Rūtai ir visiems artimiesiems liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė

Yanušų šeima

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS — NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS SPAUDOS BENDROVĖ

Second Class Mail Registration No. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Lachine, Quebec. Published by The Independent Lithuania Publishing Company at 7722 George Street, LaSalle 690, Quebec, Canada.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$7.50, visur kitur — \$8.00. Rėmėjo prenumerata — \$12.00. Adreso pakeitimas 25 c. Atskiras numeris 25 c. Adm. ir laik. red. F. P. Paukštaitis. Adresas: 7722 GEORGE STREET, LASALLE 690, QUEBEC.

Bendradarbių ir korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai atitinka redakcijos nuomonę. Rankraščiai trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra. Rankraščiai gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija ir leidykla neatsako.

LIETUVOS SOSTINĖS VILNIAUS 650 metų SUKAKTIES MINĖJIMAS

AŠ MYLIU VILNIŲ

ALGIRDAS GUSTAITIS

Laisvi, okupuoti ar toliuose paklydę lietuviai myli Vilnių. Mellė-Lietuvos senovei, menui, praeičiai, karžygiškumui, ryžtui, išsilaukymui tautinės šviesos ugnyje.

Vilnius keičia širdis sudrebėti, akis sublizgėti ir nustebti, valią neatsileisti, maldą iki tyrlausių jausmų pakilimo, o svarbiausia — ištikėjamą lietuvių tautos pergale.

Vilnius buvo ir bus Lietuvos sostinė. Vilnius nustelbė įvairių jos okupantų grobuoniškas gelsis, tiek švedų, tiek rusų, tiek lenkų, vokiečių ar prancūzų, kurių Napoleonas norėjo pavogti vieną gražiausių Vilniaus maldyklų ir perkelti ją į Paryžiaus aikštę.

Vieni jų sužlugdo savo kėslų srutose, kiti paklojo gyvybes, tretį ežerais paleido nekaltų lietuvių ir lietuvių kraują. Niekas neišstengė nugalėti lietuvių, kovojusių vilniečių ar Vilniaus vardu, nors jame mūsų šaliai kalbančiųjų skalčių buvo sumažinę iki vos apčiuopiamumo. Ūkanose, saulės švitėjime, pavasario džiaugsmo ar žiemos šalnose keliais, susikaupia, pakyla, gausiai kritusiųjų dvasios įvairiais pavidalais, renkasi gyvųjų paskatnamui stiprybei. Lietuvos didmestis išliko ir spindės centrinės Europos žemėlapiuose, ragindamas visus tautiečius žinoti kovos tikslą ir pailsėti tikrai pergalingų trimitų gaudime.

Reto grožio mergaitė

Atsimenate legendą, kai, Vaidilai pasiūlus, gražiausia krašto mergaitė buvo norima paaukoti pilies statybai? Nega-

NETUREDAMI DUOMENŲ ĮRODANČIŲ TIKSLIA VILNIAUS ĮKŪRIMO DATA, BET SEKANT PATARLĘ: — "NE PER VIENĄ NAKTĮ MIESTAI PASTATOMI" — AIŠKU, JOG VILNIUS YRA SENESNIS NEGU 650 METŲ! ISTORIJA LIŪDIJA, JOG GEDIMINAS, DIEVO MALONE LIETUVIŲ IR RUSŲ KARALIUS, ŽEMGALIJOS VALDOVAS IR KUNIGAİKŠTIS 1323 - JŲ METŲ SAUSIO 25 d. RAŠĖ POPIEŽIUI LAIŠKĄ IŠ VILNIAUS. O TAI REIŠKIA, KAD VILNIUS EGZISTAVO!... NE PAISANT TO FAKTO, NUO VILNIAUS ĮKŪRIMO ŠIEMET MINIME TIK 650 METŲ! /kp/

lėjau nuleisti akių nuo parinktai gražios mergaitės "Soviet Life" žurnalo spalvotame puslapyje 1973 m. rugpjūčio mėn. "Argi tokia graži galėtų būti rusaitė?", — neleidžiamai pagalvojau. Pažūrėjęs į jos skaitomą laikraštį išitinkini: lietuvaite. Kitame lape radau: Vilniaus un-to studentė Raminta Narkevičiūtė. Tai tu, nepažįstamoji Raminta, nešioji legendarinės lietuvaitei grožio paslap- tį!

"Soviet Life" spausdinamas gerame popieriuje, gerai iliustruotas, redaguojamas... Rockville, Md., JAV-se. Mažą už JAV informacinį žurnalą "America", kurio į Vilnių pardavimui paleidžiama, skalčiau, šeši egz!.. Kiti patenka įvairiomis rusų cenzūros įstaigoms ir pa- n.

Sovietų Rusija skelbia melagingą Vilniaus amžių

Minėto žurnalo 20-27 psl. skirti Vilniui. Per 20-21 psl. duoda didžiulę antraštę VILNIUS ir vos nykščio storumo raidėmis 650 year old/650 metų senumo /.

Vilnius, ar toje vietoje pradėta gyventi, yra virš 2000 metų, ne 650 metų. Tikrą Vilniaus senovę rusai stengiasi nuslėpti. Jie nesibijo pradėti nuo 1323 m. sausio 26 d., kada Lietuvos karalius Gediminas parašė Vokietijai. Gediminą rusai įsakė vadinti "Prince" / princu /.

Supraskime okupuotų lietuvių padėtį. Jie labai dažnai negali rašyti,

elgtis kaip nori. Dažnai stengiasi varžtus apelti. "Soviet Life" apie Vilnių pagrindinį straipsnį parašė Romas Gadauskas, premijuotas lietuvių žurnalistas. Pradedą tokia patraukliais žodžiais / vertimas į lietuvių kalbą /:

Vilnius yra ištisas muziejus

"Aš myliu šį miestą. Kartais pagalvoju, jei padėčiau savo rankas ant jo sienų, pajusčiau mėsoto širdies plakimą.

Mano bičiulis lakūnas pasakojo, kad iš padangių

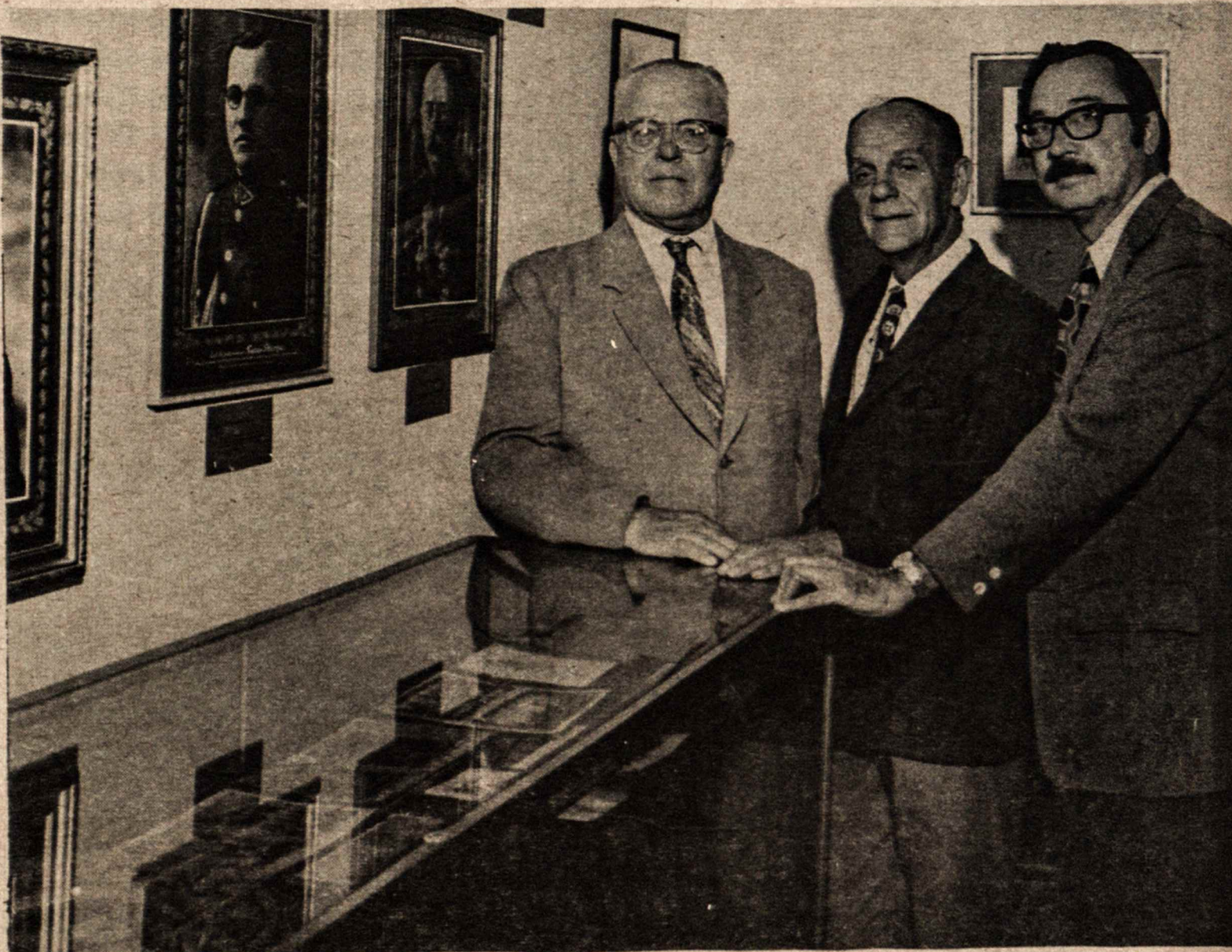
Atgavus Vilnių 1939 m., pirmosios pamaldos Aušros Vartų koplyčioje

Vilnius atrodo kaip žmogaus širdies plešinys".

Išsijauštame rašinyje / vietomis yra gal neišvengiamos komunistinės "virvutės" / R. Gadauskas rašo, kad Vilnius yra muziejus savaime. Dabar

Vilniuje yra 409,000 gyv., ir per metus klek- vlenas jų, sekant statistika, vietinius muziejus aplanko keturis kart per metus, tai yra pasaulyje aukščiausias nušimtis.

(Nukelta į 12 psl.)

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, nuo šių metų rugsėjo mėnesio pradėtos atidaryta Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų nuo įkūrimo, minia- tūrinė paroda. Išstatyta įžymesni sostinės ir apylinkų valdai ir žmonių

nuotraukos. Pavelsiuose matome: 1918 m. buvusį pirmą faktinį Vilniaus miesto komendantą, generalinio Štabo pulkininką, pirmą Lietuvos kariuomenės kūrėją — savanorį — (kart- ninkas ir Vyčio Kryžiaus

ordino kavallerius) Kazys Škirpa. Šaulių sąjungos ideologas ir įkūrėjas Vlada Putvyas. Gaila — nesimato — ilgąmetį Vilniaus miesto burmistrą Konstantiną Stašų ir kt. R. Zabickio nuotraukoje iš kairės K. Petrauskas, A. Nakas ir Stanley Balzėkas jn.

3 psl

„IŠ „ELTOS“ BIULETENIO INFORMACIJŲ

VLIKO TARYBOS PAREIŠKIMAS

Mums gerai pažįstami Lietuvos okupanto kėslai ublukinti bet kurį laisvųjų lietuvių valdmenį avergtosios tautos gyvenimui, o ypač sužlugdyti išsivijęs pastangas padėti savo tautai Lietuvos nepriklausomybę atstatyti. Dėl to okupantas ir jo statytiniai Lietuvoje išsivijęs veiklai vadovaujančius žmones pravaržiuoja fašistais, nacių kolaborantais, tautos išlavikais ir kt. Bet šitokia Maskvos taktika lauktu rezultatų jai nedavė. Tad paskutiniu metu Kremlius ėmėsi kito būdo mūsų vadovaujantiems žmonėms niekinti. Sovietinai pareigūnai mūsų vadovaujančius asmenis pradeda apšaukti sovietinio saugumo bendradarbiais.

Vliko Taryba atkreipia laisvųjų lietuvių dėmesį į šią naują sovietų taktiką išsivijęs darbuotojams diskredituoti, tarpusavio nepasitikėjimui sėti ir tuo būdu laisvųjų lietuvių talką ir pagalbą pavergtajai tautai žlugdyti.

Nepasiduokime provokacijom ir saugokimėms, kad net visai netyčiomis netaptume okupanto piktu kėslų talkininkais.

Vliko Taryba

VLIKO SEIMO SESIJA

Vliko gelma, įvykęs Toronte, ne gruodžio 2-3, bet 1-2 dienomis. Žurnalistas, „Draugo“ redaktorius Bronius Kviklys skaitys pakaltą su iliustracijomis temą Lietuvos rusifikacija, o apie žmogaus teises okupuotoje Lietuvoje pakaltą skaitys dr. Kazy Karvelis. Bus paminėta Vliko trisdešimtmetis metų sukaktis ir kt.

KAD NEBŪTŲ NULEISTA DAR VIENA GELFŽINĖ UŽDANGA

Nuo rugpjūčio 18 d. Ženevoje pradėta Europos saugumo ir Bendradarbiavimo Konferencijos antra akta. Ten yra sudaryto tryų pagrindinės komisijos: saugumo, prekybos mainų, idėjų pasikeitimo ir žmonių judėjimo laisvės. Klekviena

jų turi po tris pakomisi-jas. Klek ilgai užtrukę komisių darbai, nežinia. Spėjiojama 3-6-9 mėnesius. Mums yra svarbiausia tariamojo saugumo komisija: ar ji sutars dabartinę Europos sienas laikyti pastoviomis ir nekelčiamomis (kaip sov. sąjunga su Vakarų Vokietija 1970 m. rugp. 12 d. Maskvoje sutarė). Jei ta prasme būtų konferencijoje sutarta, tuomet Lietuva, Latvija ir Estija būtų dar kartą užblokuotos. Maskvai, o Europoje nuleista antra geležinė uždanga. Todėl prieš mus visus stovi didelis uždavinys — dėti visas pastangas, kad būtų atstatyta Lietuvos valstybinė nepriklausomybė, arba bent, kad nebūtų nuleista dar viena geležinė uždanga. Ir Lietuvos diplomatinė tarnyba ir Vlikas dar kartą suglaudė gretas sekti Konferencijos darbam, vieni kitus informuoti, sutartinai veikti ir, reikalui esant, kviešti į pagalbą lietuvių visuomenę su latviais, ir esantais sušibūrus į Pasaulinę Baltų Santaką, veiklama drauge.

... KAS NORI BŪTI
TOKS KAIP RUSAS?

Baltimorė. „The sun“ patalpino eilę straipsnių apie sovietų okupuotąsias Lietuvą, Latviją ir Estiją. Viena iš straipsnių, pavadintą „Baltic Nations Resist Cultural Eclipse“, autorius taip pradeda:

„Beveik 33 metams praėjus nuo trijų Baltijos valstybių — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — inkorporavimo į Sovietų Sąjungą, ten vis dar tebeįreikiama stiprios nacionalistinės — atvirai antisovietinės — nuotalkos“.

Draugėni tiesiog režia: „Nekenčiu rusų“. Jie sunaikino mūsų kraštą, nieko neduoda mums, tik ima“, „Aš esu viena tų nelaimingųjų, kuriems nepavyko pabėgti prieš rusams atėmiant. Mes niekad nebuvom tokie skurdžiai kaip dabar. Rusai atėmė viską, ką turėjome“, „Tie rusai neįmanomi, jie nori, kad visai būtų tokie

kaip jie, Bet kas nori būti toks kaip rusas?“

Atrodo, kad tokios nuotalkos viešpatuojančios visose Baltijos valstybėse, pvz. bilietai rusų operai Vilniuje esą dažnai neišparduoti, o tuo tarpu lietuviško teatrali yra kimšte prikimšti.

Kultūriniam prievartavimui ir sovietinei nivieliacijai esą priešinas ir patys vietinės valdžios komunistai. „Mes esame prieš kultūrinę homogenizaciją“, pasakė vienas Lietuvos aukštas ministrų pareigūnas, kurio uždavinys kaip tik yra įvesti Lietuvoje Maskvos įsakytą rusiško pavyzdžio naują sovietinę kultūrą. Anot jo, tatau vestų prie kultūrinio steriliškumo.

„Mano problema ta, kad aš pilnai tikiu sovietų valdžia, bet ne rusų kultūra kiekvienam“, sakė tas lietuvis. „Man sunku versti kitus priimti tą naująją kultūrą, kai aš pats ja netikiu“.

Tačiau visi vietiniai komunistai valdžioje pripažįsta, kad sunkiausia jų problema esanti išlaikant tautines tradicijas, neskatinant nacionalizmo, kuris čia laikomas antisovietiniu, antirusišku, separatistiniu.

• Seimų ir Puno apylinkėse (priklauso Lenkijai) gyveną apie 10 tūkstančių lietuvių. Ta grupė esanti duosniai remiama lietuvių emigracijos.

— Lietuvių organizacijos dabartinėje Lenkijoje leido dvimėnesinį žurnalą, kuris lenkų valdžios buvo uždarytas.

SLA Pildomoji Taryba, 5-sios apsk. vadovybė, 38 ir 126 kuopų atstovai sveikina naująją 85 kuopą Brooklyne. (iš kairės): J. Valaitis, A. Vaivada, Al. Šalčius, N. Šalčiuvienė, J. Tysliava, Jr., SLA prez. P.P. Dargis, sekr. dr. Algirdas Budreckis, ižd. E. Mikužiūtė, adv. S. Briedis, vicep. A. Chaplikas ir A. Jurgėla

SLA PERMAINOS

Sekretorius dr. A. Budreckis pereina dirbti į Massachusetts Insurance Departamentą. Nauja sekretorė Genovaitė Meiliūnienė. Žemiau telpa SLA Pildomajai Tarybai dr. Algirdo Budreckio pareiškimas, — rezignacija, kuri taip skamba:

1973 m. spalio 6 d.

S. L. A. Pildomajai Tarybai ir visiems S. L. A. bendradarbiams

Aš, Algirdas Budreckis, Jūsų, Gerbiamieji SLA nariai, išrinktas ir SLA Seimo Miami Beach, Fla. užvirtintasis SLA Sekretoriaus pareigoms, tas pareigas, kiek sugebėjau, sąžiningai ėjau ir tebeinu iki 1973 m. spalio-October 8-osios.

Per visą tą SLA veikloje laikotarpį man su Jumis, Gerbiamieji nariai, mielieji bendradarbiai, visa Pildomoji Taryba, ypač jos Prezidentas Povilas P. Dargis, man buvo ir tebėra patys artimiausi, bendravome ir drauge dirbome pavyzdgingiausio fraternalizmo dvasioje.

Susivienijime dirbdamas patyriau tą tikrąjį brolišką fraternalizmą gyvenime. Susivienijime patyriau ir tą didelį norą ir organizacijos talką ypatingai jaunimui pagelbėti ir jį paskatinti gražesnės ateities ir visokeriopos laimės siekti.

Mano atečiai užtikrinti tokia laimė nusišypsojo, kai iš Massachusetts valstijos gavau kvietimą svarbioms pareigoms. Tos pareigos yra Mass. Apdraudos Departamente Fraternalinėms organizacijoms skyriaus viršininko Deputy-pavduotojo. Tos pareigos yra globoti, prižiūrėti ir talkinti bei kontroliuoti visas fraternalines organizacijas Mass. valstijoje. Kaip žinome, toje valstijoje veikia daug SLA ir kitų broliškųjų Susivienijimų veikla gana plačiai išsiplėtusi. Ir savo lietuvių tose pareigose yra itin svarbu turėti.

Tose pareigose, aišku, ir atlyginimas yra kur kas didesnis negu Susivienijimo. Jaunesnės kartos atstovui ir galimybės yra platesnės. Bet mano iš Susivienijimo Lietuvių Amerikoje sekretoriaus pareigų atsistatydinimas dar nereikia mano išėjimo iš SLA.

Išeinu ramia sąžine žinodamas, kad perduodu kompetentiškiems ir patyrusiems asmenims.

Randu butinu tarti padėkos žodį Gerbiamiesiems SLA visiems nariams už mano Susivienijime pareigoms išrinkimą, dėkoju visai Pildomajai Tarybai, ypač Prezidentui Povilui P. Dargiui, su kuriuo taip tampriai buvome susipratę, glaudžiai bendradarbiauome. Dėkoju ir Tėvynės redakcijos nariams Antanui Diržiui ir Jonui Valaičiui už taip artimą ir tikrai nuoširdų darbą Tėvynę spaudai paruošiant.

A. BUDRECKIS

SLA Pildomoji Taryba su apgailėstaviu dr. Budreckio atsistatydinimą priėmė, ir sekretorės pareigoms paskyrė SLA Centre per 27 metus tarnaujančią Genovaitę Meiliūnienę. Prisiimdama SLA sekretorės pareigas spalio 6 d. oficialiam posėdy Genovaitė Meiliūnienė SLA Pildomajai Tarybai pareiškė:

Gerbiamas Prezidente Pildomoji Taryba

Man teko didelė garbė būti išrinkta Susivienijimo sekretore. Noriu išreikšti Gerb. Tarybai padėką už pasitikėjimą manim.

Dirbdama Susivienijimo Centro įstaigoje virš 27 metus aš gerai žinau būsimo mano darbo atsakomybę Pildomajai Tarybai, Centro įstaigos bendradarbiams, Kuopų valdyboms, Susivienijimo Seimui ir ypatingai kiekvienam Susivienijimo nariui, kurio dėka šį gražį, garbingą, tautišką apdraudos organizaciją jau veikia virš 80 metų. Neabėjotinai ji tokia liks ir tolimoje ateityje Gerbiamajai Tarybai padedant aš stengius atlikti savo pareigas. Ačiū.

GENOVAITĖ MEILIŪNIENĖ

GENOVAITĖS MEILIŪNIENĖS-GINTAUTAITĖS TRUMPA BIOGRAFIJA Gimusi Liepojoje 1916 metais spalio 5 d. Komercinį Institutą baigė Liepojoje 1936 metais, Ekonomiją studijavo Kauno Universitete.

Priklauso Baltiensis korporacijai.

Lietuvoje dirbo notary įstaigose.

1944 metais pasitraukė į Prancūziją ir 1946 metais iš Paryžiaus atvyko į JAV.

Apsigyveno New Yorke. Už poros savaikių, būtent 1946 m. liepos 15 d. pradėjo dirbti Susivienijimo Lietuvių Amerikoje Centro įstaigoje. Tuoj įstojo į SLA Centrinę Kuopą. Šiuo metu yra tos Kuopos vice-pirmininkė.

Per dvidešimtį septynerius metus dirbo SLA Centro įstaigos visuose skyriuose ir yra susipažinusi su visais SLA darbais. Priklauso Karių Seimų Moterų Draugijos „Birutės“ New Yorke skyriui ir New Yorke Moterų Klubui.

Ištekėjusi už architektūros inžinieriaus Vinco Meiliūno, kuris virš 14 metų dirba kaip architektūros designer garsioje Emery Ross & Sons firmoje, New Yorke.

SLA Informacija

LENKIJA TURISTO AKIMIS

D. RALYS

(TESINYS - 2)

LENKŲ KASDIENYBĖ

Gatvėmis jie vaikšto ypatingai nesukbėdami, net ir sušikimšimo valandomis. Moterys maža kuo skiriasi nuo kanadiečių. Vyrų retas tenešioja kaklaryšį. Daugelis jų mėgstą tamšias, dumblianas spalvas. Jaunųjų išvaizda gana šantūri. Mergaitės mažiau pasigėnusios, negu Kanadoje. Jauni vyrukai nešioja tas pačias kelnes sudrambliu blauzdomis. Plaukai šaikingai ilgi ir neperdaug suveltai. Maža hipių ir tie patys, turbūt, turistai.

Visi jie ramiai laukia sankryžose žalios šviesos. Retai kur pamatysi koki netvarkos mėgėją kiūtinantį ištįsiai gatvės. Naujas režimas, atrodo, išklepijo lenkamis kiek drausmės.

Jie labai rimti. Gatvėje juoktis, malvytis, sakytum, nepriimta. Gal tai būdinga visoms liaudies respublikoms? Ruzveltienė, plačiai išsivažinėjusi po Rusiją, sakėsi niekad nemačiusi besišypsancio žmogaus. Bet užtat lenkai labai mandagūs ir draugiški su svetimšaliais. Jei ieškai kelio, jie tau jį netik parodys, bet ir nuryš tave į reikiamą vietą, nors tai jiems ir nebūtų pakeliui.

Ne į visus svetimšalius jie žiūri vienodai. Vienas jaunas vyrukas man davė tokį patarimą: kalbėk su žmonėmis angliškai ar prancūziškai, nors jie to nesuprastų, ir geriau nebandyk grabaliotis rusiškai. Didelė lenkų dalis susigauja vienoj iš didžiųjų Vakarų kalbų.

GYVENIMO LYGIS

Vienas žmogus, gerai nusimanęs kasdienybės reikaluose, taip apibūdino savo pragyvenimo lygį: "Dėti graši prie grašio man nėra prasmės; su savo alga aš viš tiek nieko nesutaupysiu. Bet alkanas aš nesu, ir pas mus niekas nėra alkanas". Toks ir yra lenkų gyvenimas: niekas nėra alkanas, bet galą su galu visi sunkiai suduria.

Nekvalifikuoto darbininko atlyginimas yra 2 tūkstančiai zlotų mėne-

siui. Nuo tos pat sumos, ar kiek žemesnės, prasi-deda ir aukštąjį mokslą baigusiu atlyginimai. Tiek pat kainuoja ir vidutiniška vilnonė vyriška eilutė. Taigi lenkų darbininkas už savo mėnesinę algą nusiperka vidutiniš-kų drabužių ar 4 porą batų. Kanadietis gali pirkti 8 kartus daugiau drabužių.

Maisto atžvilgiu skirtumas nėra toks didelis. Gausu valgyklų su savu pasitarnavimu. Žmonės ima tik esminius dalykus ir beveik niekas nekreipia dėmesio į desertą. Valgis, palyginant, nebrangus. Šaukštai ir šakutės dažniausia iš aluminijaus. Servetėlės iš paties plovimo popierio ir sumazinto iki minimumo. Taigi gyvenimas suspaustas, bet žmogus vis tiek nėra alkanas.

Jie moka už butą nebrangiai, o visos susigie-kimo priemonės-tramvajai, autobusai, laikraščiai, telefonas—yra paskaiškai pigios.

Eidamas bet kurla gatvę, matysi daugybę visokių mažų krautuvių-krautuvėlių. Jose įvairių gaminių yra nedaug, bet yra. Kiekvienas geras pirkinys, ypač maisto krautuvėse, sutraukia ilgoką eilę žmonių. Visi, kaip sakoma, kombinuoja ir skaitosi su grašiu.

Kombinavimo sumetimais, žmonės turi dažnai po 2 tarnybas. Daugybė darbininkų yra moterys. Jos nedvejodamos prisi-deda prie socializmo statybos. Storas totos neblogai vairuoja autobusus.

Pagalbinė šeštadienio ekipa pamatys kokią darbininkę su spalvinga "mini" suknele rimtai dirbančią kastuvu.

KOMUNISTINIO REŽIMO ŽYMĖS

Tos žymės yra maža kur matomos, tiek kaime, tiek mieste. Svetimšaliai, pasilikdamas Lenkijoje ilgiau kaip 3 dienas, turi užsiregistruoti policijos būstinėj. Tuo viškas ir baigiasi. Paskui jie gali eiti kur nori, ir daryti ką nori. Niekas juo nesidomi. Jis yra turistas, kaip ir bet kuriame kitame krašte.

Pačių lenkų asmeninio gyvenimo režimas irgi daug nevaržo. Jie kalba laisvai, skaito kas patinka. Laikraščiai pigūs ir atstovauja ne vienai Partijai. Knygynų daug, knygų pigios; yra šiek tiek vertimų iš svetimų kalbų. Bažnyčios pilnos žmonių, nors jaunų mažiau, negu senimo.

Valstybė saisto ekonominę gyvenimo pusę. Kiekvienas turi laukti buto, kol jis bus jam paskirtas. Kartais laukimas tęsiasi daug metų. Visos įmonės ir krautuvės priklauso valstybei, kaip ir visi trobesiai.

Koki vaidmenį vaidina Partija žmonių gyvenime? Tas vaidmuo yra nežymus. Komunizmu pilietis neperdaug domisi. Bet jau aišku, kad valstybei priklauso visas turtas ir visos gamybos priemonės. Taigi, kiekvienas žmogus yra tarnautojas, gyvena valstybės bute ir dirba valstybei. (B.d.)

Juan Espinosa seima Quebec'o provincijoje, kuri pirmoji gavo imigranto dokumentus iš Imigracijos direktoriaus Leo R. Vachon, pagal naują imigracijos įstatymą — "Make our country your country".

Daugiakultūrė konferencija Ottawoje

Spalio 14-16 d. Ottavojė vyko pirmoji Kanados daugiakultūrė konferencija surengta daugiakultūrų reikalų ministerio dr. S. Haidaszo bendradarbiaujant Kanados daugiakultūrės patariamajai tarybai.

Pagrindiniai konferencijos atstovai buvo šios Patariamosios Tarybos 102 nariai, kurie gegužės mėnesį buvo Ministerijos paskirti. Nariai yra iš įvairių tautybių, bet jie buvo parinkti pagal savo asmeninius pasiekimus ar sugebėjimus. Jie neskaityti atskirų tautinių grupių ar organizacijų tiesioginiai atstovai. Tarybos nariai turėjo ir savo uždarų posėdžių.

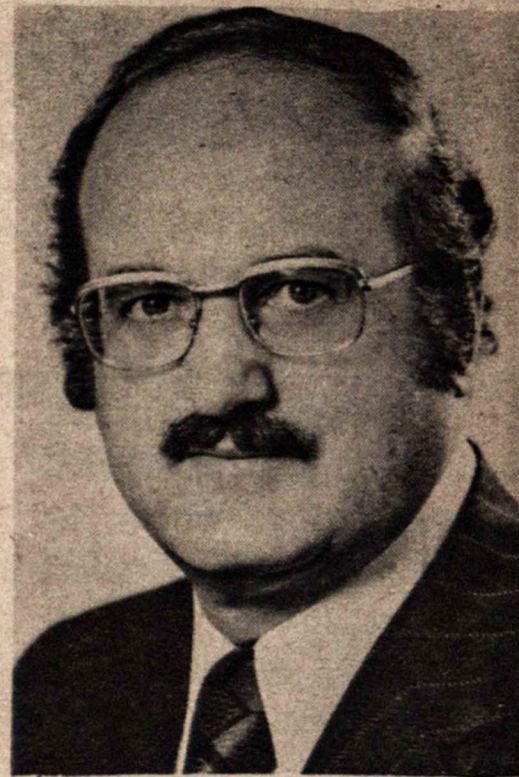
Taip pat konferencijon buvo pakviesta apie 150 atstovų, kurie savo tautinėse grupėse ar organizacijose eina vadovaujamą pareigą. Šių dviejų grupių atstovų visos išlaidos buvo padengtos ministerijos.

Trečią dalyvių grupę sudarė registruoti stebėtojai ir spaudos atstovai, kurie galėjo dalyvauti viešuose posėdžiuose ir buvo aprūpinti įvairia informacija.

Oficialūs atstovai buvo paskirstyti į 6 grupes, kurios svarstė šiuos pagrindinius 6 klausimus:

1. kūryba ir menas daugiakultūrinėje visuomenėje,
2. jaunimo pažinties ir daugiakultūriškumą,
3. nelygybės nugalėjimas,
4. imigrantas daugiakultūrinėje visuomenėje,
5. kalbos ir kultūros išlaikymas,
6. mūsų daugiakultūrinio paveldėjimo apsaugojimas.

Kiekviena grupė po diskusijų padarė eilę pasiūlymų, kurie buvo atspausdinti bei paskelbti visuotinoje sesijoje. Iš labai gausaus pasiūlymų skaičiaus paminėtina: įvairių tautinių kursų, mokyklų rėmimas, vartojimas ir kitų kalbų, ne tik anglų ir prancūzų, televizijos ir radio transliacijose, finansinė parama etniniam parengimams, kultūrinėms gru-

Dr. Stanley Haidasz, Daugiakultūrų reikalų ministeris

pėms, etninio muziejaus steigimas.

Senatorius dr. P. Yuzyk padarė daugiakultūrinio judėjimo trumpą istorinę apžvalgą. Šis judėjimas prasidėjo maždaug prieš 10 metų ir jis buvo vienas iš judėjimo iniciatorių.

Daugiakultūrų reikalų ministeris dr. S. Haidasz paskė pagrindinę kalbą. Tarp kitko jis pareiškė, kad kiekviena kanadietė turi teisę išlaikyti savo tautinį paveldėjimą. Daugiakultūrinė politika bus Kanados valdžios pastovi politika. Tai yra vienas iš pagrindinių vyriausybės principų Kanados valstybinei vienybei išlaikyti. Ši konferencija, kaip ir Patariamoji Taryba, yra vyriausybės patariamas organas ir yra forumas sužinoti atskirų tautybių nuomones, pageldavimus ir pasiūlymus.

Šiuo metu Ministerija turi regionines įstaigas 18-je miestų. Daugiakultūriniam reikalams duodamos pašalpos pagal tam tikrą nustatytą programą ir laikantis nustatytų kriterijų. Paaikškinimus galima gauti iš regioninių įstaigų ar iš centro Ottavojė.

Iš lietuvių šioje konferencijoje buvo kun. dr. P. Gaida, ("TŽ" red.) kuris yra Patariamosios Tarybos narys, ir taip pat oficialiais atstovais dar buvo pakviesti V. Čuplinskas, K. L. B. pirmininkas ir L. Skripkutė, Hamiltono K. L. B. pirmininkė. "Nepriklausoma Lietuva" išgavo pakvietimą stebėti konferenciją. Šitokios konferencijos numatoma šaukti kas dveji metai.

J. V. Dng

5 ps

VERTA VISADA padėti daug pastangų, kad tik būtų galima išgydyti bent vieną trečdalį alkoholizmo aukų. Alkoholizmas yra rimtas dalykas, žmonės sukausto jų produktyviausiose metuose, sunaikina šeimų gyvenimą ir pagriebia daug nekaltų aukų. Jei jis tęsiasi pakankamai ilgai, pavergia visą žmogų...

Dr. Alfred Bochner

KESTUTIS BAGDONAS

(Tėsinys iš praeito nr.)

Profesionalinė pagalba

Antrą tarpsnį pasiekusio alkoholio organizmas yra stipriai pripratęs prie alkoholio ir jo reikalauja. Jo nervų sistema yra pažeista ir nepaprastai jautri. Paprastai jam turi būti suteikta profesionalinė daktaro, psichiatro, neurologo pagalba. Daugeliu atveju jam tenka eiti į alitinamą gydymosi instituciją.

3. Trečiasis tarpsnis

Trečiąjį periodą galime vadinti chroniško alkoholio tarpsniu. Simptomai yra visiškai aiškūs. "Alkoholikas dabar geria, kad gyventų, ir gyvena, kad gertų" (Marty Mann, "Primer on Alcoholism", 43 psl.). Jis dažnai nebežino, koks dienos laikas, kokia diena, bet jam tai ir nesvarbu, nes pasaulis jau baigia išsprukti iš jo rankų. Jis pats žino esąs alkoholiku ir jaučiasi visiškai bejėgis išsigelbėti.

"Jis pasidaro viskam abejingas; gyvenimas su gėrimu yra pilnai priimtas kaip neišvengiamas... Atsiskyrimas aiškus... Jis ieško tik savo rūšies draugų..." (ten pat, 49-50 psl.). Dabar jau geria bet koki alkoholinį skystį: listeriną, vanilą, alkoholi trinumui (rubbing alcohol), toniką, kvepalus ir kt. Ne visi tie alkoholiniai skysčiai jo organizmo priimami. Todėl jis dažnai vemia ir serga visokiomis ligomis. Galų gale pradeda juos gerti su pipirais, druska ar kitais junginiais, kad tik neišvemtų.

Kritiška padėtis

Asmuo, atsiradęs trečiame tarpsnyje, yra kritiškoje padėtyje. Tik ypatingi profesionalai ir specialistai begali jam bent kiek padėti. Jei jis teturi visiškai silpną valią, vilties kaip ir nebelieka. Kartais tik labai staigus sukrėtimas tegali pagelbėti; kartais tik religija.

Tokių religija paremtų atsitiktumų yra pasitaikiusių. Paminėjime tik porą: kaip, pavyzdžiui, vieno bruklyniečio, žinomo alkoholiku torpe Ebby vardu, ar Brolio Bill iš Wall Street, su kuriuo sunkiai dirbo dr. Milton Silkworth Niu-jorko ligoninėje.

ISSIGELBĖJIMO ŽINGSNIAI

Alkoholikai nepasitaiso be savo noro. Tik prisipažinę ir tvirtai pasiryžę neimti daugiau nė stikliuko, gali pergalėti šią ligą. Tam reikia stipraus ir nuolatinio moralinio dvasinio ramsčio. Tai patyre, patys pasitaisę alkoholikai savo programoje siūlo šiuos dėsnius:

1. Prisipažįstame, kad esame bejėgiai atsispirti prieš alkoholį ir dėl to nebesugebame tvarkyti savo gyvenimo.
2. Įsitikiname, kad už mus galingesnė Jėga dar gali sugrąžinti mums sveikatingumą.
3. Nusprendžiame savo valia ir gyvenimu atsiduoti Dievui — taip, kaip mes Jį suprantame.
4. Drąsiai ir išsamiai peržvelgiame savo sąžinės moralinį stovį.
5. Tiksliai išpažįstame savo blogus darbus Dievui, sau ir kitam žmogui.
6. Esame pilnai pasiruošę, kad Dievas pašalintų visus mūsų charakterio trūkumus.
7. Nusizeminę prašome Jo pašalinti mūsų trūkumus.
8. Sudarome sąrašą visų asmenų, kuriems pakenkėme,

kad jiems už viską atsiteistume.

9. Atsilyginame, kaip tik galime, visiems žmonėms (išskyrus tik tuos atvejus, kada kiltų žala kitiems).

10. Toliau svarstome savo sąžinės stovį ir, jei suklustame, tuoj pat prisipažįstame.

11. Malda ir mąstymu bandome vis sąmoningiau santykiuoti su Dievu — tokiu, kokį mes Jį suprantame, meldami šviesos pažinti ir vykdyti Jo valią.

12. Šių žingsnių dėka dvasiniai pabudę, bandome skelbti šią žinią tarp alkoholikų, praktikuodami šiuos principus visuose savo reikaluose.

Šie dėsnių ne vienam yra tapę tikrais žingsniais atgal į normalų gyvenimą.

Išvaliais tyrinėjimais nustatyta, kad viena svarbiausių alkoholizmo vedančių priežasčių yra tėvų itakos iškrypimai arba stoka: pvz., sekant 109 alkoholikų vyrų praeiti, rasta, jog ju bent 91% buvę tėvų atstumti, arba per daug globjami, arba juos prarado dar prieš savo penkioliktuosius metus.

Po tyrinėjimų Yale Universitetas nurodė sekančias alkoholizmo aukų JAV-ėse padaugėjimo priežastis: 1. komplikuo-tojų visuomenėje žymiai pakilo nervingas baiminimasis; 2. kompanijoj gėrimas tapo

įprastu dalyku, surištu su turtingumu, užimama pozicija ir t. t.; 3. mažai besijungiančioj visuomenėj yra sunku sukurti patenkinamus tarpasmeninius ryšius; 4. yra tapę kur kas sunkiau kontroliuoti gėrimą.

Keturios charakteringos alkoholikų savybės: 1. egocentriškumas, 2. nesugebėjimas atsispirti išoriniams sunkumams, 3. perdidelis priklausomumas ir 4. (paradoksiškai) visagalybės jausmas. Daugeliui šios savybės yra kompensacijos mechanizmas vidiniam savo netinkamumo jausmui.

Dr. E. A. Stecker stačiai sako: "80% mano išstudijuotų aukų alkoholizmo priežastimi buvo "mamytės vaikelio" situacija jų vaikystėje".

MOTERIMS PAVOJUS DIDESNIS

Šiomis dienomis kanda-diečių anglų spaudoje buvo paskelbtas straipsnis, kuriame Toronto Universiteto farmakologijos profesorius skelbia, kad daug geriančioms moterims kepenys sugenda greičiau, negu vyrams. Dr. Harold Kalant, dirbantis Tyrimo Centre, pastebėjo, kad seniau buvo galvo-

VILNIUJE 1919 METAIS

(Ištrauka iš J. Gliados romano "Sunkiausių Kelio")

Kada socialdemokratai davė savo žmonių koalicinei vyriausybei, paskutiniai kluviniai dingo. Susikūrė vienas centras, kuris tiekė patvarkymus ir įsakymus. Pagal sutartį su Valstybės Taryba, visuomenės gyvenimo rikiuotoja tapo Vyriausybė. Tai ta diktatūra, kurios nevyko įtvirtinti, paskyrus vieną asmenį „karo vadu“. Tai Vyriausybės diktatūra. Ji buvo koalinė karo meto Vyriausybė, atstovaujanti plačiosios visuomenės atspalvius, vienintelė atsakanti už valstybės išlikimą ir už jos ateitį.

— Mums svarbu, — tikino Sleževičius, — ne tik tai, kad Lietuva būtų, mums taip pat labai svarbu, kokia Lietuva turi būti.

Žmonės entuziastingai plojo. Aplinkui siautėjo prišai. Pikti gandai, kaip replės, gniuždė Lietuvos kūną. Sleževičius kėlė žmonėse dėmesį Lietuvos ateičiai, tartum dabartis jau būtų realizuota. Toks metodas teikė didelį pasitikėjimą savimi.

— Žemė tiems, kurie ją patys dirba, — skelbė Sleževičius viešose prakalbose.

Posakyje skambėjo revoliucija, bet revoliucija ir buvo visų sąmonėje. Žmonės geidė geros santvarkos, geros ir teisingos utopijos, naujos valstybės. Dar buvo šviežias teroro atremtos santvarkos siaubas. „Žemė tiems, kas ją dirba“ posakis skambėjo sava teise ir sava revoliucija atremtu siekiu. Kiekvienas ėmė jaustis bendro valstybės tvėrimo dalyviu.

Kada Sleževičius pasakė Juozui Pajaujui, dvidešimt penkerių metų jaunuoliui, kad jis privalęs dirbti steigiamame Spaudos ir Propagandos biure, jaunas vyras pasakė:

— Aš nenusimanau.

Sleževičius paėmė Pajaujį už alkūnės, ir, verdamas jį mąslių ir gilių akių žvilgsniu, pasakė:

— Visi esame menkai pasiruošę, bet visi turime dirbti. Pavojingose situacijose surišk vyriausybės bal-

są su tautos balsu, šauk, šauk ir šauk, kad savanoriai telktųsi krūvon. Informuok visus visų reikalais. Kraštą surišk į vieną vienetą. Ir čia, ir ten, už raudo nos užfrontės, yra vienas kraštas, viena Lietuva ir tie patys Lietuvos Valstybės piliečiai.

Likiminiam asmeniui reikia tam tikros herojikos. Jis turi svaitytis patetikos kaskadomis; turi nešioti herojaus aureolę. Sleževičius griovė tuos istorijos bėgyje užgrūdintus tvirtinimus. Jis buvo perdėm teisingas. Tačiau likiminiame Lietuvos valstybės tvėrimo procese buvo ir išliko eiliniu tos valstybės poliečiu.

Žvarbų žiemos rytą lengva eisena jis žengė iš savo buto į Tarybos rūmus. Ėjo saikingai skubėdamas, nes žiemos ryto žvarbas gnaibė nosį ir ausis. Gatvė apstota keturių aukštų mūrais. Medžių šakos dangstėsi šarmu, ir aukštutinės atrodė mėlynais brėžiais dar mėlynėsniame danguje. Šaligatvio plytos slidžiai spindėjo. Ir retkarčiais, lyg melodingas paklydęs griaustinis tarp aukštųjų sienų rikiuotės, bažnytinių varpų gaude-sys melancholiškai virpdė šaltą rytą ir įkypių šešėlių orą.

Sleževičius visad nešėsi savo seną, advokatišką portfelį, su kuriuo buvo sutapęs dar per prieškarinės praktikos metus. Atrado tą portfelį pas Domoš motiną ir išgyveno šiltą susitikimo pojūtį, tartum būtų sutikęs širdingą bičiulį.

Dabar tame portfelyje nebebuvo asmeninių advokato bylų. Portfelyje gulėjo likiminiai Lietuvos valstybės dokumentai. Čia buvo kabineto deklaracijos metmenys, savanorių atsišaukimo tektas ir savanorių šeimų aprūpinimo taisyklės. Ten pat laukė savo baigmės ir keli apmatai skubiai ruošiamų įstatymų, kuriuos, remdamasi savo išskirtine galia, Vyriausybė ketino paskelbti.

— Kada jūs miegate, pone Sleževičiau? — klausė jo vienas ir kitas.

— Man miego nereikia, man užtenka pasivaikščioti Vilniaus gatvėmis, ir aš turiu nuostatų atsigavimą, — šypsojosi Sleževičius.

Jo veidas buvo šviežias. Skleidėsi vešlūs ūsai. Akių žvilgsny išsėjos nuosaikumas, pasitikėjimas ir savotiš-

VAIRUOTOJŲ REGĖJIMAS

Akimis žmogus gauna 70—80% informacijos apie pasaulį, suvokia formą, spalvą, ryškumą, judėjimą ir t. t. Beveik visos komandos, keičiantis kelių sąlygoms, kurias gauna vairuotojo vykdomieji organai, formuojasi tik akių, o taip pat iš dalies klausos organų darbo dėka. Akys seka kelią (posūkius, pakilimus, nuokaines, sutinkamą ir aplenkiamą transportą, šviesaforų signalus ir kelių ženklus, kelio ir kitas netikėtas kliūtis).

Tačiau žmonių akys nejudančioje padėtyje turi ribotą aiškaus matymo lauką. Todėl vairuotojai, norėdami matyti juos dominančias zonas, eismo metu turi žvalgytis. Didėjant greičiui, greitėja ir akių judesiai.

jama, jog kepenų gedimą, ne vien gėrimo, bet apetitą nuėmimo ir kitų ligų, dažnai lydinčių alkoholiką, išdavo. Bet dabar, mokslininkai yra įsitikinę, kad alkoholis turi tiesioginį veikimą į kepenų celes. Kai kurie efektai pranyksta, nuėmimas vartoti alkoholį, kiti yra nebeatitaisomi. Nuolatinti "sunkus" gėrimas gali sukelti nebeatitaisomą kepenų ligą. Kodėl moterims toks gėrimas daug dažniau sugadina kepenis — dar nežinoma. Dr. Kalant apibūdina "sunkų" gėrimą, — jei suvartojama 16 uncijų (160 gramų) alkoholio į dieną.

Kad važiuojant būtų gerai matyti, akys turi atlikti šešis skirtingus judesius. Jiems atlikti reikia laiko, tad, kol akys nukreipiamos į reikalingą vietą, transportas nuvažiuoja tam tikrą atstumą. Dėl to gali įvykti avarijos.

Kokie gi tie akių judesiai?

Pirmiausia akys turi užfiksuoti dominantų objektą. Ši pauzė užtrunka nuo 0,1 iki 0,3 s ir vidutiniškai lygi 0,17 s. Be to, akys juda nuo vieno fiksavimo taško prie kito. Kol žvilgsnis nukreipiamas 5—40° ribose, užtrunkama nuo 0,029 iki 0,1 s. Tokio akių nukreipimo reakcijos laikas kinta nuo 0,125 iki 0,235 s (vidutiniškai 0,2 s). Tad bendras akių nukreipimo laikas — 0,15—0,33 s. Yra nustatyta, kad per 1 s vairuotojai gali pastebėti tik 3—6 objektus. Šis akies „našumas“ yra fiziologinė regėjimo riba, kuri visą laiką lieka nepakitusi. Vadinas, didėjant judėjimo greičiui, didėja vairuotojams patenkančios informacijos kiekis, o jos apdorojimo greitis nekinta. Tad neapdorotos informacijos daugėja, ir labai svarbūs saugaus eismo užtikrinimo veiksniai gali likti nuošalyje, neįvertinti. Vadinas, vairuotojai, patekę į sudėtingą situaciją, pirmiausia turi sumažinti greitį. Tai leidžia geriau įvertinti susidariusių aplinkybių visumą ir nuspręsti, kaip geriau pasielgti.

Be to, judėjimo srovėje akys turi sekti judančius objektus. Abi akys turi būti nukreipiamos suderintai, kad būtų užtikrintas kelių judančių objektų binokulinis (dviem akimis) regėjimas. Tam reikalingas nuo 0,3 iki 0,5 s laikas.

Pagaliam, žmogaus akys reaguoja į garsą, šviesą ir kitus dirgiklius. Bet koks neįprastas judėjimas, ryški šviesa ir kt. periferiniame regėjimo lauke patraukia vairuotojo dėmesį, sužadina refleksinį mechanizmą, kuris stengiasi pakreipti akis ir galvą taip, kad dirgiklis patektų į aiškiausio matymo kūgį. Tam, kaip minėta, reikalingas laikas vairuotojo reakcijai, galvos ir akių nukreipimui bei akių fiksavimui viename taške. Nepasukant galvos, užtrunkama maždaug 0,5 s. Tačiau eksperimentiniai tyrimai rodo, jog

geriausieji vairuotojai nepasitiki šoniniu žvilgsniu ir pasuka galvą, norėdami įdekliau ir nuosekliau pamatyti sudominusius objektus.

Stebint vairuotojų veiksmus, nustatyta, kad periferinio regėjimo centrinis kampas paprastai būna nuo 120 iki 160°. Tačiau važiuojant, kai regėjimo dėmesys sutelktas į priešakį, šis veiksmingo periferinio apžvelgiamumo kampas mažėja: — esant 30 km/val greičiui, būna apie 100°, o esant 100 km/val — tik apie 40°. Nors ir nėra įrodyta, kad vairuotojai su silpnu periferiniu regėjimu dažniau įvykdo avarijas (mat, patyrimas juos moko kompensuoti šį trūkumą, labiau įtempiant dėmesį), tačiau aišku, kad periferinis regėjimas yra svarbus veiksnys daugelio situacijų metu. Puikiai matantis žmogus faktiškai gali būti kaip aklas, jeigu objektai yra sutelkti regėjimo lauko krašte. Todėl eismo reguliavimo priemonių išdėstymas, jų matmenys turi būti tokie, kad visada patektų į savaime vairuotojų sutelkto regėjimo zoną. Tai kelio zona, į kurią žiūri vairuotojai. Didėjant greičiui, ji tolsta nuo jų (nuo 400 m iki 1800 m).

Kelių signaliniai ženklai turi būti regėjimo kūgio, kurio viršūnės kampas neviršija 10—12°, ribose. Tai apytiksliai plotas, kurį galima uždegti rankos, ištiestos kelio ašies kryptimi, delnu. Ženklų plokštuma turi būti statmena akies optinės ašies plokštumai. Kai kampas mažesnis už statų 5,8°, tai ženklą teisingai supranta 98% vairuotojų, o kai 16° — tik 66%.

Vairuotojai priversti sugaišti daug laiko, sekdami pastoviai besikeičiančias eismo sąlygas. Jie privalo ne tik apžvelgti eismo vietą, bet ir įvertinti padėtį kelio šonuose, priešakyje. Pavyzdžiui, vairuotojas važiuoja per sankryžą ir seka eismą dešinėje kelio pusėje, bet jam, aišku, reikia žvilgtelėti ir į kairę kelio pusę važiuojantį transportą.

(MOKSLAS IR GYVENIMAS)

NL RĖMĖJAI:

NL rėmėjo prėnumera-
tą 12 dolerių apsimokėjo
šie laukraščio skaitytojai:
Ignas Šajauka iš St. Ca-
tharines, J. Urbonavičius
iš Montreallio, J. Aušro-
tas iš London, Ont., M.
Vilkaitienė ir R. Rušnaitis
iš Australijos; aukotojai:
— \$78.50, L. B. Šešas
ir Geležinis Vilkas, po \$25
dol.: M. Rutkauskas, L. K.
Mindaugo šaulių kuopa;
po 20 dol., V. Raga, B.
Naujalis; po 13.75, K. Va-
laitis; po 13 dol., J. Urbo-
navičius; po 10 dol. A.
Stasaitis, J. Dily, J. Ši-
melaitis; po 5 dol., J.
Dalmotas, P. Latvaitis;
po 2.50 dol., Tadas Bart-
kus, J. Adomėnas, M.
Vapšva, A. Čepulis, A. Ru-
šinas, J. Gudas, A. Sala-
lienė, A. Urbonas, A. Šimi-
jonas, St. Balčiūnas, H.
Jagelavičius, V. Bilevi-
čius, J. Plakšingis, Albert.
Macelis, P. Girdžius; po
2 dol., A. Hermann, J. Ku-
rilavičius.

Dėkojant rėmėjams ir
aukotojams ypatinga pa-
dėka priklauso Viktorui
Štaškūnui iš Šault Šte Ma-
rie, Ont., kuris jau ne
pirmą kartą parėmė 50
dol. auka. NL.

kas sibiritiškas tingumas.

Greta rašomojo stalo Tarybos rūmų kambaryje jis turėjo nedidelę sofą, kurią vadino „otomane“. Buvo neišvengiama valandėlei parkristi. Tačiau ir „parkritus“, miegas nepajėgė sumerkti akių. Įtampa buvo perdidelė. Projektai ir mintys tuč tuojau krovėsi sąmonėje, kaip sunkūs debesys virš žemės.

Jis visiškai nesijautė esąs „likiminis“ žmogus sunkmečio valandai, kaip jau vadino jį kai kas. Anaipol, — jautėsi esąs sąžiningas valstybės darbininkas. Jautėsi patenkintas, net laimingas, kad gali dirbti ir atlaikyti darbo įtampą. Kartu žinojo, kad visa tai yra pavojingas žaidimas su savo gyvybe. Iš Voronežo ir Kalugos išsivežė gerą patyrimą su lietuviškų bolševikų kėslais. Ir vienur, ir kitur jie siekė fiziško jo sunaikinimo. Savieji, lietuviški bolševikai jam atrodė nepalyginamai pavojingesni už rusiškuosius...

Ta revoliucija, apie kurią tik pusė burnos kalbėjo Valstybės Dūmos kuluaruose, kada jis talkino lietuviams atstovams 1911 metais ir vėliau, atrodė būsianti kitos varšos revoliucija. Tai buvo viltis, kad carinė vienvaldystė taps konstitucinė monarchija. Tada laukta, kad Lietuva taps autonomine sritimi. Tai reiškė baidi ir atsargi pastanga pramatyti, kaip atrodytų Lietuvos padėtis carinei vienvaldystei apsilypus. Kažkaip niekas nenorėjo tikėti, kad revoliucija pasieks savo maksimumą ir bus prancūziškos giljotininės revoliucijos kopija. Tačiau tokia tapo revoliucija. Kažkur Pauralėje buvo nužudytas caras, o ir tai atrodė tik niekniekiu teroro mašinos darbe.

Teroro mašinos urzgesį jau girdėjo Lietuvoje. Iš tos teroro mašinos vairuotojų Slezevičius asmeniškai pažinojo Kapsuką ir Angarietį. Tai buvo jo amžininkai, kaip jam atrodė, psichopatiškai atsidavę rusams, aistringai geisdami tapti bolševizmo misionieriais Lietuvoje.

Slezevičius gerai žinojo, kad jo darbas atkurti Lietuvos valstybę yra žaidimas su gyvybe. Jo darbas kabinete visiškai skyrėsi nuo įprasto politinio darbo įstatymais ir tradicijomis normuojamoje valstybėje. Jo veikimas buvo panašus į fronto gyvenimą, kur tran-

šėjos, apkasai ir bunkeriai neapsaugoja nuo priešo sviedinių.

— Kodėl pasitikime mūsų darbu? — prasitarė bendradarbių būrelyje. — Tik dėl to, kad pasitikime lietuvių tautos kamieniu. Po šiaudinėmis pastogėmis gali rasti herojų. Ir kas pagaliau yra herojus? Tai žmogus, atlikęs savo pareigą iki galo. Mes turime apjungti visą tautą. Dabartinis momentas, tur būt, pats kritiškiausias Lietuvos istorijoje. Jeigu norime savo valstybės, turime dirbti, turime stvertis ginklo. Tai brutalu, bet tai išeitis. Ne užsienio diplomatijos, ne kitų valstybių iliuzorinių pripažinimų, bet ginklo turime stvertis. Savanorių pulkai iškovojo mums Kuriamąjį Seimą. O kraują mums teks pralieti...

Dar jam esant Kalugoje, Valstybės Taryba išleido įstatymą: sušaukti Antrąją Valstybės Konferenciją. Konferenciją norėta paversti gyvuoju referendumu. Slezevičius vertino tą sumanymą ir nutarė šaukti konferenciją sausio mėnesį.

— Savanoriai pildė registracijos būklus. Jaučiamės drąsesni. Mums reikia konstituantos prototipo. Valstybės Taryba yra ankstesnių gyvenimo sąlygų padarinys.

Jis kalbėjo apie tai, kas jam neatrodė normalu valstybės gyvenime: apie jaučiamą Vyriausybės diktatoriškumą.

— Vyriausybė negali egzistuoti kaip diktatūrinis organas. Neišvengiama reikia turėti konstituantą — veiksnį, kurį sudaro platesni rinkimai, kur atstovaujama visi Lietuvos žmonės. Tai atsvara judėjimui, kuris remiamas rubliais.

Gimstančiai valstybei, kurios dar negynė ginklais, grėsė Daugpilis. Daugpilis tapo sinonimu: Kapsukas.

Daugpilyje įsikęs Kapsukas ir, remiamas stambiomis rublių sumomis, organizavo popierines lietuviškas divizijas, o rėmėsi tikromis raudonosios armijos divizijomis.

Lietuva gulėjo prieš raudonąją jėgą plačiu, vis dar neginamu plotu.

(Bus daugiau)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

KVIESLYS

i antrąjį mokslo ir kūrybos simpoziumą

1973 lapkričio 21-25
Chicago, Illinois

Petras Česnulis Nužmogintųjų autorius

Nepriklausomos Lietuvos laikais Vilniaus krašte lenkų suimtas ir baltose kalėjimų sąlygose laikytas — kankintas lietuvis Petras Česnulis parašė tų žmonių pergyvenimų atsiminimus. Jų susidarė šimtai puslapių. Tuos autentiškus užrašus 1973 m. išleido Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga. Knygos pradžioje yra vertingas kelių dešimčių psl. įvadas, parašytas vilniečio advokato Antano Juknevičiaus.

Knyga yra vertingas bei reikšmingas įnašas į viltietiškomis temomis istorinę literatūrą. Ypač vertingai svarbu užsienyje gyvenantiems lietuviams, kurių didžioji dauguma apie lenkų okupacijos laikais daromas neteisybes, skriaudas, persekiojimus, nežmoniškus vilnie-

čiams lietuviams nežino.

Lai pasiskaityto, pirmoje eilėje jaunimas. Lai pagalvoja, kaip sunkiai lietuviai kovojo dėl laisvės. Ir lai pagalvoja, ar jie patys, saugiai ir gal prabangiai gyvendami užsienyje, duoda deramą duoklę lietuvių tautos bei kultūros aukurai.

Tokių kaip Petras Česnulis dėka, lietuvių tauta atgavo Vilnių su mažomis sritimis aplinkui. Toji kova tebevyksta, iš dalies prieš tuos pačius lenkus, tebelaikančius okupacijoje sėdus, suvalkus. Baltogę ir kitą Vilniaus krašto vietovę, turinčią priklausyti lietuvių tautai; taip pat lenkai/komunistinė Lenkija / laiko okupavę visą pietinę Prūsijos dalį.

Kita lietuvių tautos dalis, turinti bent šiekį to-

Vis plačiau išsisklaidant po laisvąjį pasaulį, jaučiamas gyvas glaudesnio tautinio bendravimo reikalas. Tolstame vieni nuo kitų, visai nejučiomis — suartėjimui gi — reikalingos planingos ir ryžtingos visapusiškos pastangos.

To siekiant, t. y., tarpusavio ryšiams atnaujinti ir sustiprinti, naujoms pažintims sudaryti, moksliniais atsiekimais savųjų tarpe pasidalinti, yra šaukiamas II-sis MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS.

Sudaryta stipri ir įdomi akademinė programa, kurioje gyvu žodžiu bus pažvelgta į naujausius mokslinius atsiekimus, jų reikšmę dabarčiai ir intriguojančias perspektyvas ateičiai.

Nepamirštos taip pat visuomeninės bei kultūrinės sritys. Numatomas susipažinimo pobūvis, prof. V. Jakubėno kūrinių koncertas ir po visų darbų — šaunus banketas.

Simpoziume jau sutiko su pranešimais dalyvauti virš 100 akademikų iš lituanistinių, technologinių ir medicinos mokslo sričių. Tokį gražų mūsų mokslinio elito mostą, norimo bendradarbiavimo kryptimi, ne tik turime, bet ir privalome tinkamai priimti ir įvertinti.

Tad, kur begyventumei malonus lietuviškos kultūros mylėtojai bei puoselėtojai, esi kviečiamas kartu su savo bičiuliais, ar pavieniui, dalyvauti šiame išskirtinos apimtys ir svarbos įvykyje iš anksto rezervuodamas ilgąjį Padėkos dienos savaitgalį, ar nors jo dalį susitikimui su mūsų mokslo žmonėmis.

Globėjų, rengėjų ir organizatorių vardu,

Prof. dr. VYTAUTAS S. VARDYS
Programos rengimo darbų
koordinatorius

Inž. JONAS JURKŪNAS
Organizacinės Techninės
Komisijos Pirmininkas

klą savo administraciją, laiko okupuotą Lietuvos žemėse rusų — komunistų okupuoti. Dar kiti yra gudų okupuoti.

P. Česnulio knygą naudanga įsigyti visiems lietuviams. Gaila, knygoje yra labai daug korektūros ir kitokių rašybos klaidų. Kęstutis Gardinas

SIMPOZIUMO ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Simpoziumą globoja

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdyba
Valdybos pirm. Vytautas Volertas
Vicepirm. kultūros reikalams Aleksas Vaškelis

Simpoziumo rengėjai:

- Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga (PLIAS)
Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga (ALIAS), Pirmininkas dr. Povilas Mažeika, Washington, D.C.
- Lituanistinis Institutas (LI) Pirm. dr. inž. Jurgis Gimbutas, Boston, Mass.
- Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjunga — Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjunga. Pirm. dr. Gediminas Balukas, Chicago, Ill.

Simpoziumo Rengimo Darbo Komitetas:

Prof. dr. Vytautas S. Vardys, University of Oklahoma.
Programos pirmininkas ir rengimo darbų koordinatorius.

Dr. inž. Stepas Matas, Republic Steel Corp.
Technologijos ir architektūros programos dalies pirmininkas.

Prof. dr. Rimvydas Šilbajoris, Ohio State University.
Humanistinių ir socialinių mokslų programos dalies pirmininkas.

Prof. dr. Jonas Valaitis, Univ. of Illinois.
Medicinos mokslų programos dalies pirm.

Dr. Edmundas Lenkauskas, Cleveland, Ohio
Narys specialioms reikalam.

Inž. Jonas Jurkūnas, Bartkus and Assoc., Chicago, Ill.
Organizacinės — techninės komisijos pirm.

VIETA IR LAIKAS

Simpoziumo darbai ir iškilmės vyks š. m. lapkričio mėn. 21 — 25 dienomis
Jaunimo Centre — 5620 So. Claremont Avenue, Chicago, Ill. 60636.
Tel.: 312 — PR 8-7227.

Susipažinimo pobūvis — Trečiadienį, lapkričio mėn. 21 d. 19:30 val. Lietuvių Tautiniuose Namuose, 6422 So. Kedzie Ave. Tel. 312 — 778-9878, arba 778-7707.

Kompozitoriaus Vlado Jakubėno muzikos kūrinių koncertas — Penktadienį, lapkričio 23 d., 20:00 val. Maria High School Auditorium, 6700 S. California Avenue, Chicago, Ill.

Banketas — Šeštadienį, lapkričio mėn. 24 d. 19:30 val. — The Sabre Room, 8900 West 95th St., Hickory Hills.

Informacija:

Akademines programos reikalais:

Dr. V. S. Vardys, Department of Political Science, University of Oklahoma, Dale H T 205, 455 West Lindsey St., Norman, Oklahoma, 73069.

Visais kitais reikalais:

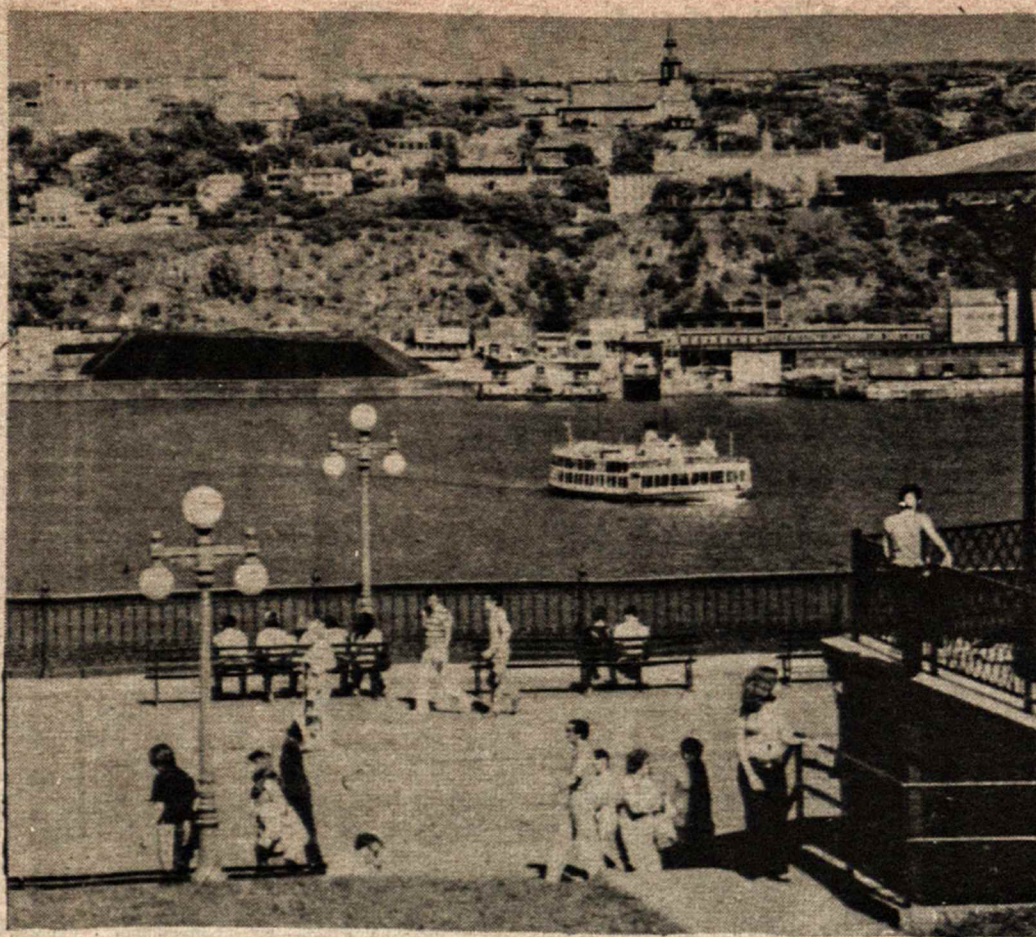
Mr. J. Jurkūnas, 3259 West 66th Street, Chicago, Ill. 60629. Telef.: 312 — GR 6-4217.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

AL GIMANTO

LENKIJOJE GALIMA,
LIETUVOJE – NE

Paskutiniu metu mūsų spaudoje matome daug įvairių žinučių iš Lietuvos, liudijančių tikinčiųjų ir bažnytinę institucijų religinės veiklos varžymus. Beveik stebėtis reikia tų tautiečių pastangoms (peticijos, prašymai, nebijojimas duoti savąjį parašą, nepaisymas galimų represijų) esamų įstatymų ir konstitucijos ribose glūti savo teises ir pareigas prieš savąją sąžinę ir turimus ištikimumus. Šalia įvairių panašaus pobūdžio žinučių dažnai rašoma ir apie bendrą religijos padėtį kaimyninėje Lenkijoje. Pasidžiaugus, kad lenkų turima religinė laisvė (nežiūrint pasitaikančių trukdymų), negalima nė iš tolo lyginti su sąlygomis Lietuvoje, beveik visada užbaigiama teigimu, kad Lenkijoje galima, Lietuvoje ne. Paprastai, čia turima galvoje naujų bažnyčių statyba, seminarijų veikla, religinio turinio spauda, religinės šventės, katekizacija ir pan. Taip vadinamoje "Liaudies Demokratinėse" Lenkijoje religinis gyvenimas gali gana laisvai klestėti nebijant persekiojimų ar visų kitų rūšių represijų. Taigi, šia prasme žvelgiant, skirtumas tarp Lenkijos ir Lietuvos yra ne tiek didelis, kiek tiesiog milžiniškas. Ir tai liestų toli gražu ne vien tik religinį gyvenimą, bet ir visus kitus kasdienės realybės aspektus. Nežiūrint visų "Liaudies Demokratijoms" privalomų atributų, ištikimybės kam reikia patikimumų, tam tikros ekonominės ir užsienio reikalų politikos vis dėlto dar lieka pakankamai vietos ir lokaliniam patriotizmui žadinti ir skatinti. Himnas, vėliava ir beveik nesuklastota istorija, tai vis privalumai, palaiką klekvieno lenko sąvirgą ir tautinį išdidumą. Lenkijos vėliava ir herbas matomi visame pasauly prie savų ambasadų ar įvairių

DUFFERIN TERRACE QUEBEC'O MIESTE. Ši vietovė žinoma ir mėgiama kiekvienam turistui, tai graži ir raminanti vieta. Iš čia, skersai St. Laurence upės, matosi Levis miesto dalis. Čia šit atplaukia laivai iš Atlanto. Foto: Gouvernement du Québec

tarptautinių susitelkimų metu. Įvažiavimas – išvažiavimas beveik nesudaro jokios problemos tiek saviesiems, tiek ir svečiams. Remti saviškius krašte taipgi nėra didesnių sunkumų. Dolerio – zloto kursas gana realus ir palankus užsieniečiui. Pasikietimas (abipusis) kultūrinėms vertybėmis taipgi neiššaukia didesnių nesklaidumų. Tad ir norisi skolintis tą "Kas galima Lenkijoje, to negalima Lietuvoje"...

Šią vasarą, tegu ir trumpokai, Lietuvoje viešėjo gražus skačius tautiečių. Jau iš ne vieno teko girdėti, kad jo artimieji, giminės ar pažįstami, beveik su pavydu kalbėjo apie galimybes Lenkijoje ir visko ko stoka Lietuvoje. Gal tai reikėtų ir tautiečių krašte "minkštėjimą", nes mes, savę laiką kietais kovotojais išsivijoje, nesame linkę net ir į mažiausius kompromisus. Atsleik, pilna ir visiškai nepriklausomybė, bent kiek mažiau – visiškai nepriimtina ir atmesina. Sunku būtų kategoriškai tvirtinti, kad visa tauta Lietuvoje galvotų, kad žymiai geriau dabar, šlandien, turėti satelitinį statusą, nei laukti staigų ir esminių pagikeitimų, nežinia kada atėjusių, bet atskiri balsai pakankamu ištikimumu galvotų, kad bendram tautos išsilaukymui būtų kur kas geriau turėti, kad ir ribotą tautinę ir valstybinę nepriklausomybę, nei būti tiesiog

nėje ir nedviprasmiškoje "vyresniojo brolio" priklausomybėje ir globoje. O kol kas ir toliau dar daug kas galima lenkam ir kur kas mažiau lietuviams...

LAI DOTUVIŲ DRAUGIJOS

Bepigu būdavo Lietuvoje: gyventi, miršti ir pasilaidoti vis iš tos pačios gryčios. Visai kas kita čia, Kanadoje. Nes pėjo tau kojos atšalti, o už durų jau stovi juodas limuzinas. Kai jo durys užsidaro, tu praktiškai pasidarai lyg ir graboriaus nuosavybė. Jis tave balzamuoja, išpuoduoja, įtaigoja artimiesiems koki karštą pirkį, kokią laidojimo vietą pasirinkti, išstato tave viešumai, paskindina gėlių ir vainikų jūroje, patarnauja šventykloje ir nuleidžia į duobę.

Visi šie skrupulingai suplanuoti ir įvykdyti patarnavimai nėra jokia labdarybė. Tai yra tikslingai suplanuotas ir visomis psichologinėmis artimųjų silpnėmėmis pagrįstas biznis. Artimųjų netekimas sukrečia net ir geriausius nervus. Užtat, tų paskutinių patarnavimų vardan, įperšama daugybė nebūtinių, bet brangių dalykų. Laidotuvių išlaidų vidurkis sukasi apie 1,500 dolerių, o labai dažnai pasiekia ir kelis tūkstančius. O kur dar kitos papildomos išlaidos – giminių ir draugų gėlės ir vainikai, valšės, paminklai etc. Blogiausia,

kad sentimentų pagauti mirusiųjų artimieji pirmomis dienomis būna labai neatsparūs graborių peršami "extra-vaganzai". Dažnai tatal paliečia net visai nepasiturinčias šeimas, kurioms išsilyginti reikia kelių sunkaus darbo metų.

Paskutiniu laiku JAV ir Kanadoje prasidėjo stiprus judėjimas prieš tą nereikalingą laidotuvių prabangą. Tas judėjimas vyksta laidotuvių draugijų vardu (The Memorial Societies Associations). Pirmoji tokia "Memorial Society" buvo suorganizuota 1939 m. JAV, Seattle mieste. Ta draugija sudarė sutartį su vienu laidotuvių biuru, kuris sutiko laidoti draugijos narius už iš anksto sutartą nedidelį atlyginimą su supaprastintais patarnavimais. Šitas principas tebegalioja ir dabar tos rūšies draugijų veikloje.

Pagrindiniai Laidotuvių Draugijų tikslai yra:

1. Naturalų artimųjų norą pagerbti savo mirusius nukreipti daugiau į dvasinę sritį, paprastumą, ir dienos reikalavimus atitinkančias formas.
2. Suplanuoti laidotuvių eigą taip, kad būtų išlai-

kytas orumas, pagarba ir taupumas. Tiems tikslams atsiekti Laidotuvių Draugijos išpareigoja:

1. Patiekti savo nariams laidotuvių eigos planą iš anksto, kad jie galėtų, šaltu protu apsvaistę, nurodyti draugijai raštu savo pageidavimus apie:

a, kūno palaidojimo būdą,

b, laidotuvių apeigas ir c, instrukcijas liečiančias laidotuvių biurą, religinius patarnavimus ir valios vykdytojas.

2. Laikyti draugijos biurą, kuriame būtų narių ir pačios draugijos rekordai.

3. Sudaryti sutartį su laidotuvių biurais, kurie teiktų nariams reikalingus laidotuvių patarnavimus už iš anksto sutartą atlyginimą.

4. Padėti įpėdinams įvykdyti velionių padarytus įpareigojimus ir pageidavimus.

Nors Laidotuvių Draugijos nereikalauja, kad jų nariai prisilaikytų vienu laidotuvių ceremonijų, tačiau dauguma jų praktikoje prisilaiko šekanočios tvarkos:

1. Atsisako nuo kūnų išstatymo viešumai.

2. Vietoje viešų laidotuvių per graborių koplyčias, pasitenkinama vello-

(Nukelta 16 psl.)

NORIME DAUGIAU ŽINOTI APIE JUS!

Mums rūpi jūsų istorija, ar ir jums ji lygiai rūpi, kad padėtumėt mums ją išsaugoti?

Kanados istorija kuriama iš daugelio kultūrinių ir tautinių šaltinių. Jus ir jūsų šeima taip pat padeda kurti tą istoriją. Padėkite mums ją išsaugoti.

The National Ethnic Archives (Nacionaliniai etniškieji archyvai) renka ir saugo dokumentinę medžiagą apie tautinių mažumų istoriją Kanadoje. Laiškai, užrašai, dienoraščiai, nuotraukos ir daugelis kitokių dalykų, kuriuos turite, gali būti labai svarbi medžiaga, norint apsaugoti ir užregistruoti jūsų tautiečių istoriją.

Padėkite mums, kad galėtume padėti jums. Raskite dėl išsamesnės informacijos šiandien.

Coordinator
National Ethnic Archives
Public Archives of Canada
395 Wellington Street
Ottawa, K1A 0N3

Mažoji Lietuva

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PRIEDAS NR. 7

KLAIPĖDOS VOKIEČIŲ SUVAŽIAVIMAS

Š/m. rug.ėjo 29 d. Klaipėdos krašto vokiečių pabėgėliai turėjo savo metinį suvažiavimą Mannhelme, Vokietijoje. Mannhelmo miestas jau po Pirmojo pasaulinio karo buvo Klaipėdos miesto "globėja".

Į suvažiavimą atvyko apie 600 žmonių. Ankstyvesniais metais tokie suvažiavimai sutraukdavo net 2000 dalyvių.

Žinoma, su laiku pasikeitė ir "globėjų" dvasia. Pagutiniais metais Mannhelmo miestas doėnial rėmė Klaipėdos vokiečius, suteikdamas jiems pašalpą spaudai, patalpoms, parengimams, suvažiavimams ir pan. Dabar, socialdemokratams įėjus į miesto savivaldybę ir pučiant naujiems "rytų vėjams", pradedama kelti klausimą ar iš viso verta toliau šelpti ir remti Klaipėdos krašto vokiečių organizacinę veiklą. Vienu metu, komunistų atstovui reikalaujant, buvo rimtai svarstyta daugiau nebeskirti lėšų klaipėdiečių "revanšistinio" pobūdžio suvažiavimams. Tat, nenuostabu, kad suvažiavimui skirtoj programoj numatyta Mannhelmo vyr. burmistro sveikinimo žodis nebuvo tartas. Burmistras neatvyko ir tik trumpu raštu apgalvestavo, kad dėl remonto klaipėdiečiai šiais metais negalėję susirinkti įprastose patalpose.

Įgesnį pranešimą padarė Klaipėdos vokiečių pabėgėlių organizacijos pirmininkas Herbert Preuss. Jo kalba nepasigymėjo dideliu optimizmu. Atvirkščiai. Jis pareiškė, kad daugelis klaipėdiečių vokiečių yra nusivylę radikalia Brandto rytų politika. Negulaukdami taikos sutarties, Bonnos vyriausybė padariusi lemiamų ir nebeatitaisomų nuolaidų. Ji pripažinusi ir Rytų Vokietiją suverenine valstybe.

Klaipėdos vokiečių pabėgėlių organizacija pasiluntusi visiemis Bundestago atstovams tuo reikalu memorandumus.

— Bet mes šią kovą pralošėm, — pareiškė Herbert Preuss.

Klaipėdiečiai jau visuo met turėjęs sunkumų politikoje, net ir tuo metu, kai pokarinė Vokietija buvo nusigatčiusi reikalauti savo sienų pagal 1937 metų stovį. Ir tuomet Klaipėdos kraštas bu-

Tokiu dideliu plakatu Klaipėdos krašto vokiečių pabėgėliai reklamavo savo suvažiavimus Mannhelme. Dabar tokie plakatai, miesto pageidavimu, nebeišstatomi.

vęs išskirtas iš Vokietijos. Šiandien tūli rytrūsiečiai ir pabėgėliai iš Silezijos gali laikis nuo laiko aplankyti savo tėviškę. Klaipėdos krašto vokiečiams ir ta teisė esanti atimta.

Suvažiavimo metu išneštoje rezolucijoje kalbama apie "ryškėjančias Vakarų Vokietijos vyriausybės tendencijas pabėgėlių organizacijų darbą vertinti kaip bereikalingą". Preuss išreiškė ir nepasitenkinimą, kad pabėgėliai dėl savo laikysenos esą vertinami kaip nepataisomi "praėjusių laikų žmonės".

Suprantama, kad po tokios kalbos ir rezolucijos burmistro pavaduotojo žodis negalėjo būti šiltes. Į miestų prelegento kaltinimus miesto atstovas diplomatiškai atsakė, kad atstovaudamas tą partiją (socialdemokratų), kuri siekia nepra-plėsti senų žaizdų, jis turis kitą nuomonę apie dabartinę rytų politiką, negu Klaipėdos krašto vokiečių pabėgėliai. Tačiau, turint omenyje, kad pabėgėliai nuolat užakcentuoja, jog jie jėga nesiekia pakeisti valstybės sienų Rytų Europoje, tai Brandto ir klaipėdiečių nusigatytumui esą galima surasti bendrą vardiklį.

— stebėtojas —

ŽVEJOJA KAD IR SKĘSDAMI

Rusų žvejybos laivyno žuvų plėšikavimo metodai yra žinomi visų tautų žvejams. Prieš mėnesį Kanados valdžia pasiuntė Maskvai protesto notą dėl žvejybos sutarčių laužymo. Pvz., buvo sutarta laikinai sustabdyti silkų žvejybą. Tačiau rusai pakartotinai buvo užtikti ir toliau žvejojant silkės. Jausdami maisto nedateklų, sovietai, jei tik galėtų, išsemtų ir visas jūras...

Dėl tos pačios priežasties šiaandien sovietai gauda žuvis net pačiuose pavojingiausiuose Labradoro vietose, t. y. ledynuose. Ir ten užtinkamas nemažas skaičius rusų žvejybos laivų, kurių nuolatinė bazė yra ir mūsų Klaipėda.

Ta proga reikia pastebėti, kad rusai Klaipėdoje nuolatiniams apsisistojusiems savo laivams duoda lietuviškus pavadinimus. Pagal tūlo "Tiesos" korespondento Edvardo Udukio aprašymą, pavojinguose ledynuose žvejoja tokie laivai kaip "Meskupas-Adomas" (!) ir "Dzūkija". Greičiausiai tūli Lietuvos komunistai nori tuo visiems įrodyti, kad ir po oku-

panto valdžia lietuviai turintys savo laivyną!

Kokla apgaulė. Visų pirma toklams "lietuviškiems" laivams vadovauja rusiški kapitonai ir įgulos. Vienas kitas lietuvis mechanikas, ar net kapitonas padėjėjas, dar nepadaro laivą lietuvišku. Tat, kad ir gražiausią lietuvišką vardą (Dzūkija) turėdamas, toks laivas svetimų uostų pareigūnų ar prieplaukų lankytojų skaitomas ne sovietiniu, bet tiesiog rusišku laivu. ("russian vessel") Tuo tarpu Nepr. Lietuvos laikais, kad ir nedidelį lietuviškojo prekybos laivyno laivai, lietuviškų kapitonų vadovaujami, pradėjo būti žinomi įvairiuose Europos uostuose, o lietuviškosios trispalvės nebereikėjo svetimų uostų pareigūnams ieškoti vėliavų sąrašuose.

Bet grįžkime prie Udukio reportažo. Pasirodo, kad žvejojant ledynuose, ledai vienoj vietoj perskrodė "Meskupo - Adomo" laivo korpusą ir laivas pradėjo skęsti. Į tamsų dangų viena po kitos kilo radonos raketos: nelaimės ištiktas laivas šaukėsi pagalbos. Tik podidelių sunkumų ant skęstančio laivo buvo nutiestas elektrinis kabelis ir elektros pagalba buvo paleisti siurbiai. Pumpuojant iš mašinų skyrlaus vandenį, kiti jūreiviai ėmėsi sunkaus skylės užlopinimo darbo.

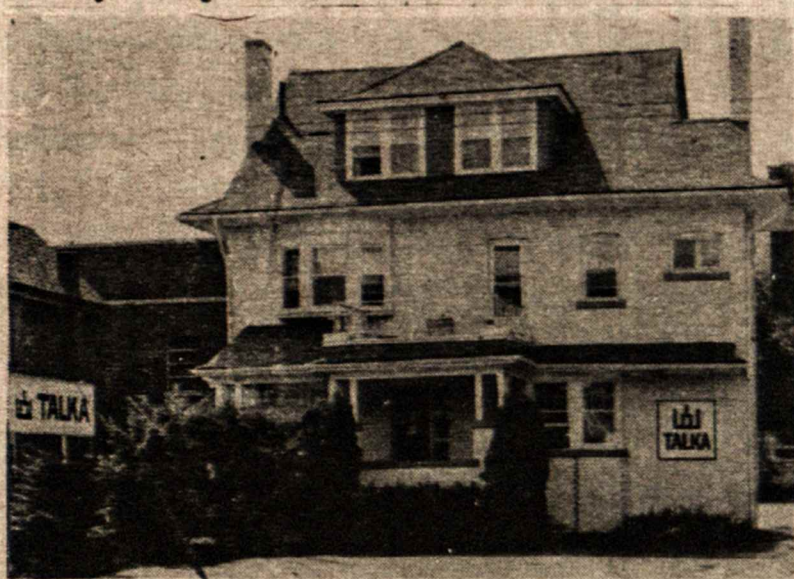
Protingas ir savo darbe politiniai nemotyvuotas laivo kapitonas pasitrauktų iš tokios pavojingos laivams vietos. Bet ne fanatiškas "Dzūkijos" laivo kapitonas, rusas Vasilij Jakimenko. Prisiklausęs XXIV komunistų partijos suvažiavimo propagandinių kalbų, jis iš naujo siūnčia jūreivius į gyvybės pavojų. Pvz., vieną naktį, anot korespondento Udukio, ledai pramušė net aštuoniems (!) traleriams šonus. Klek vargo ir šalčio iškentėta, kol pasisekė laivus išlaikyti ant vandens. Bet sovietams tai nesvarbu. Nors laivai ir aplamdyti, jų slenos pramuštos ir jie arti pakendimo, nors jūreiviai sušalę ir iki sugriuvimo išvarginti, bet svarbu, kad planas įvykdytas 113% (!). O dėl laivams padarytų didelių nuostolių, neriekia rūpintis. Viskas gi priklauso valstybei. Toks tai sovietų ekonomiškas galvojimas.

Negana to, tas pats rusas Vasilij Jakimenko už tokiuos savo "nuopelnus" valstybei ne tik nepatraukiamas atsakomybėn, bet dar paskiriamas (lyg jų Lietuvoj dar nebūtų užtektinai) kandidatų į Lietuvos komunistų partijos centro komitetą (!).

V. J.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main St. East, tel. 544-7125

Darbo valandos:

pirmadieniais	10 — 5 v.p.p.
antradieniais	10 — 5 v.p.p.
trečiadieniais	10 — 5 v.p.p.
ketvirtadieniais	10 — 5 v.p.p.
penktadieniais	10 — 7 v.vak.
šeštadieniais	9 — 12 v.p.p.

Liepos—rugpjūčio mėnesiais ir prieš ilgus savaitgalius "Talka" šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas.

Mokame už:

depozitus (P.C.A.) Čekių	6%
šėrus ir sutaupas	7%
už vieno metų terminuotus indėlius	8%
3 metams 8 1/2% ir 5 m.	9%

Duodame:

asmenines paskolas iš	11%
nekiln. turto paskolas iš	9%

Kapitalas — virš \$ 4,600,000

SUMANUS VERSLININKAS

"Dypukas" iš Lietuvos aukštaitijos, Bronių Venslovas, o dabar Cherry Beach vardo motelio savininkas artį Hamiltono, labai sumaniai tvarko savo verslavietę. Motelio kambarius perklojo geros rūšies kilmės, televizorius pakeitė į spalvotus. Kambariuose—vonios, dušai. Kambarių aplinka labai gerai nutiekia atvykusį keliautoją. Išlaukė talp patį pagražintą. Žvyrnuotą klemą pakelsta asfaltu, aplinkui gėlės, iš įėjimo pusės motelį supa šaltgatvis. Prie to visko reikiama dar pridėti nepaprastą kambarių švarą. Todėl nenuostabu, kad jo verslavietė visada užimta keliautojų, neišsiskiriant ir žemos meto. Jo kaimynystėje motelio sav. kanadietis mažiau sumanus ir rūpestingas į Bronių žūrį su pavydu, nes jo motelis ir vasaros metu turi laisvų kambarių, o žemos meto — tuščias. Ša — la sugebėjimo, turbūt, gerą sėkmę turi jo nusistatymas į verslą pirma pinigų idėi ir tik paskui norėti gauti. Tuo tarpu dailis mūsų tautiečių biznierių pirma pinigų nori gauti, o tik vėliau išleisti įvairiems pagerinimams. Toks samprotavimas, at-

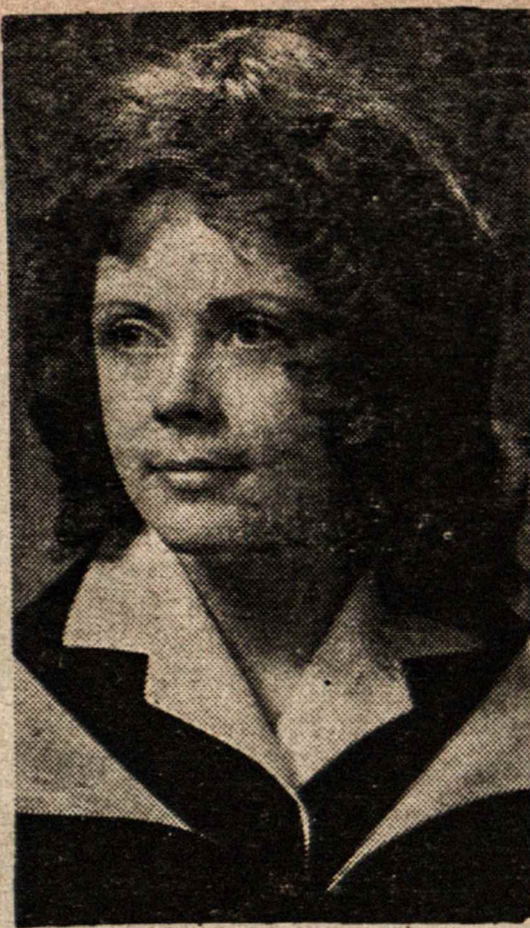
rodo, mažiau sėkmingas. Šis tautietis plečia ir žemės nuosavybės ribas. Prieš keliolika dienų nusipirko gretimą sklypą per 20 tūkst. dol. vertės, kuris tęsiasi iki ežero. Čia jis mano įrengti gerą paplūdimį — maudyklą ir laiveliams parką. Venslovas dar tebedirba Hamiltono pieno gamykloje. Namuose jam talkininkauja jo darbšti ir sumani žmona Bronė, o jai dar padeda 10 metų jų sūnus Algis. Motelis randasi prie karalienės Elzbietos didžkelio.

• Ilgesnį laiką serga gyd. dr. A. T. Gallius. Gydosį šv. Juozapo vardo ligoninėje jau tris sav. Lankymas jo buvo galimas tik šeimos nariams. Linkime greitą pasveikimo.

STREIKAS BAIGTAS

Vietos miesto valdyboje darbas įėjo į norm. vėžes nuo 15 spalio į darbą grįžus raštinės tarnautojams po 11 sav. streiko. Slaptu balsavimu nuspręsta streiką nutraukti ir grįžti į darbą, priėmus miesto v-bos pasiūlymą streiko pradžioje. Toks sprendimas padarytas, atrodo, išsilaigus streikininkų nuogavoms pragyvenimo lėšoms.

Zp

DIANA PLURAITE ši pavasarį summa cum laude pažymiu baigusi Hamiltono McMaster universitete chemiją bakalaurės (BSc.) laipsniu. Universitetą baigė su labai geru pažymiu, ir jai buvo paskirta Canada Reserch Council stipendija ketveriems metams po \$6,200. Ši rudenį Diana Toronto universitete pradeda ruošti daktaratui

RŪTOS LEIDYKLA

Leidykla RŪTA, Hamiltone, tvarkoma Prano Enskailio, paskelbė naują knygų seriją gyvoji tauta, leidimą. Pirmoji šios serijos knyga Šlavantų Karalytė, jau pasirodė. Autorius — Bernardas Naujalis.

Bernardas Naujalis, žinomas gydomųjų klinikų vedėjas ir savininkas, naturalaus gydymo ir maitinimo propaguotojas. Mėgsta ir plunksną paimiti į rankas. Jis ne kartą ir NL puslapiuose pasireiškęs legendinio turinio raštininkas. Kiek teko girdėti, RŪTA išleis ir daugiau jo darbu.

BERNARDAS NAUJALIS NATURALAUS GYDYMO SPECIALISTAS. Prieš daugelį metų atidarė kliniką Rocessvalles gatvėje, kurioje turi specialius įrengimus įvairiems masažams. Jis pagal išgytas specialybes įvairiose mokyklose, daug yra pagelbėjęs ir savo tautiečiams. Jis pats savo sveikata ir išvaizda yra pavyzdžiu kitiems, nes būdamas ne jaunystėje, dar ir dabar turi valios kasdien su vaikščioti po kietą mielių kelią.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

6% už depozitus

7 1/4% už taupymo s-tas

8% už 1 m. term. dep.

8 1/2% už 2 m. term. dep.

IMA

8% už asm. paskolas

8% už mortgičius

Kapitalas — septyni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

NAUJAS KLEBONAS

Priekėlimo Parapijos klebonu paskirtas Augustas Simonavičius, kuris perėmė pareigas iš T. Placido Borlauso. Tėv. A. Simonavičius atvyko iš Rochesterio, N.Y. Naujasis klebonas yra brolio R. J. Simonavičiaus, vedančio liet. radio valandėlę Toronte.

• Kredito kooperatyvai yra labiausiai augančios finansinės institucijos visoje Kanadoje. Bank of Canada metiniame reportu nurodoma, jog bankų turta 1972 metais padidėjo 19%, truktų ir mortgičių—15%, kai kredito kooperatyvai paaugo net 28%. Lietuvių kooperaty-

vai šluos nuošimčių, toll gražu pralenkia.

• Lietuvių Namų oficialus atidarymas įvyks lapkričio 10 d.

st.catharines

Kanados L.V.S. Ramovė st. Catharines—Niagara Falls skyriaus V-ba lapkričio 17 d. 7 val. vakaro, slovakių salėje Page ir Welland gatvių kampe, rengia Lietuvos kariuomenės lapkričio 23 d. ir Vilniaus, Lietuvos sostinės įkūrimo 650 m. minėjimą. Programoje: Teofilas Buroko pasakata, meninėje dalyje dalyvauja solistė Anyta Pakalniškytė ir tautinių šokių grupė "Nemunas", vadovaujama stač. Zubricklenės.

Visus vietos ir kitų apylinkių tautiečius maloniai prašome gaučiai dalyvauti. Bus loterija, baras su įvairiais gėrimais ir užkandžiais. Šokiams gros geras orkestras. Dalyvaudami lapkričio 23 d. šv. minėjime pagerbime kovojusius ir paguldžiusius galvas už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę, kūrėjus savanorius ir partizanus. Lapkričio 18 d. 10 val. (sekmadienį) pamaldos Tėvų Pranciškonų koplyčioje už žuvusių kovos lauke, gibliro taigose ir kenčiančių pavergtą mūsų tėvynę. Po pamaldų žuvusiųjų garbei valniko padėjimas prie paminklo.

skyriaus Valdyba

Sukaktuvėms - Paroda!

A. TAMOŠAITIENĖ - LINIJINĖS GRETOS (Guašas)

Dailininkė Anastazija Tamošaitienė švenčia savo Dailės studijos 25-ųjų metų veiklą Kanadoje su kilmės, gobelenų, guašo ir aliejinės tapybos kūrinių paroda Toronte.

Tai neeilinė sukaktis. Ne tik darbo, bet ir kūrybinio kelio sukaktis, bet ir patvaraus atsilikimo išelvijs.

Menininkė, intensyviai ir visapusiškai brandino savo šakotą talentą; leškojo savo kello tapyboje, sukūrė savo originalų "kiliminės tapybos" - sintezės tapybinių principų kiliminį ir gobelenų technika - stilių.

Savo kūryba, pakaitomis ir dėstymu savųjų ir kitataučių tarpe ir ne-

gėtančia meilė mūsų liaudies kūrybai ji praturtina ir praskaidrina išelvijs mušiu.

Linkime daug kūrybingų metų mūsų tarpe! NL

—●●—

Dailininkė Anastazija Tamošaitienė parodos atidarymas įvyks 1973 m. lapkričio mėn. 10 d. 4 val. p.p. Priekeliemo Parapijos Parodų salėje, 1011 College Str., Toront.

Lankymo laikas: Sekmadienį, lapkr. mėn. 11 d. nuo 10 v. ryto iki 2 val. p.p.

Lapkričio mėn. 12—16 d. paroda atidaryta nuo 7 v.v. — 9 v.v.

Lapkričio mėn. 17 d., šeštadienį - nuo 11 v. ryto

— 10 v.v., ir Lapkričio mėn. 18 d., nuo 10 v. ryto — 2 v.p.p.

Parodą rengia vyr. skautė ir skautininkė Toronte.

MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMAS CHICAGOJE

Lapkričio 21-25 d.d., (Padėkos dienos savaitgalyje) yra šaukiama Antrašio Moklo ir Kūrybos simpoziumas. Dabar vyksta intensyvi paruošiamieji darbai mokslinėje programoje sudaryme ir ūkinės-organizacinės dalies sutvarkyme. Aišku, kad tai ne eilinė įvykis savo apimtimi ir svarba, kurio įtaka tolimajam mūsų kultūrinio gyvenimo raidai netenka abejoti.

AŠ MYLIU VILNIŲ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Dabar Vilnių pagarėjė kaip preciziškų mašinų, radio ir elektroninių įtaisų centras. Autorius sugeba priminti žymų lietuvių Igną Domeiką, pasaulinio garso mokslininką, Santiago un-to, Čilėje, įteigėją.

Vytautas Sakalauskas /rašo Vitautas/, dabartinis Vilniaus miesto burmistras, rašo, kad dabar Vilniuje yra virš 100 didelių fabričių. Daugiau didelių fabričių nenumato statyti. Vilniuje yra apie ketvirtis okup. Lietuvos pradonės imonių.

Rašiniai iliustruoti 19-ka nuotraukų, kurių kelių yra spalvotos. Deja, šios nuotraukos padarytos ne lietuvių.

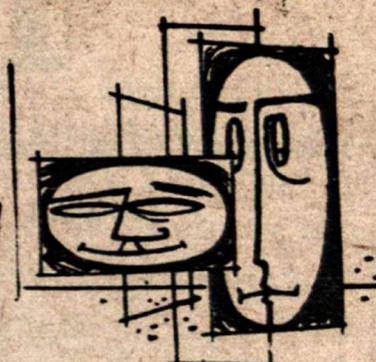
Velnių muziejus yra Lietuvoje

Žurnalo 54-55 psl. skelbiama trumpas, idomės, žinutės apie idomybes sov. Rusijoje. Čia jie padarė neleistiną klaidą. Rašinėly "Museum of Devils" (Velnių muziejus) rašo, kad tarptautiniai žinoma velnių muziejus yra Latvijoje, ir tuo tęsia, kad jį pradėjo 1906 m. dail. Antanas Žmuidzina-vičius, per 60 metų surinkęs 260 velnių.

Klaida: tas velnių muziejus yra Kaune, Lietuvoje, ne Latvijoje. Tikrai labai rugai nuzylėjo.

Šiuo rašinėly neįstengiau patikslinti tenai paskelbtų raštų klaidas ar iškreipimus.

KREIVI VEIDRODŽIAI

Kai viskas centralizuota...

Prireikė pastatyti tiltą per Nemuną. Susirinko komisija ir, po gerų svarstymų, nutarė siųsti derėtis į Maskvą lape; gudri, apsuksi — sako — tiks.

Po kelių dienų grizta nuleidus galvą, nusiminus, neduoda ir gana, sakanti.

Visą savaitę vėl posėdžiavo, suko galvas; galų gale sutarė siųsti vilką; drąsus, piktas, išgąsdins juos tenai, tai gaus. Praeina kelios dienos, praeina savaitė. Galų gale pasirodo vilkas, kalena dantimis, į žemę žiūri, — nepasisekė... Ką dabar daryti? Posėdžiauja savaitę, posėdžiauja ir antrą, to tilto būtinai reikia. Siūskim, galų gale sako, ašilą; patvarus, užsispyręs, gal pasiseks.

Laukia savaitę, laukia dvi — nei ašilo, nei žinios... Staiga, vieną dieną pradėjo dardėti vagonai po vagonų, prikrauti visokių medžiagų statybai! Nudžiugo, puolėsi statyti, — jau ir tiltą bebaigia, vagonai vis važiuoja, ir važiuoja.

Vėl komisija, suka galvas, ir laukia ašilo. Galų gale po kelių dienų pasirodo ir jis. Kas atsitiko, kaip tau buvo tenai su jais? — vienas per kitą šaukė.

— O, visai nesunku, — atsakė ašilas, — juk žinot tarp savųjų; tik paklausė, kaip tą tiltą statysit, skersai ar išilgai Nemuno?

— Išilgai, atsakiau — atraportavo ašilas — tai va ir siūnia!

—●●—

Lenino gimtadienio progą partijos atstovai nutarė pagerbti seniausią kaimo vyrą. Atvedė orkestrą, ant paauskstinimo užvedė šimtametį senuką, ir pranešė, kad jam suruošė staigmeną — jis galės pasmatyti savo sūnų, kurio jau 40 metų kaip nematė. Jis randasi čia, susirinkusiųjų tarpe. Ar atpažintum jį? — paklausė. Senis apvedė prisiminkusiomis akimis būrį žmonių. Va — sušuko, ištisęs pirštą į vieną.

— Tai kaip gi tu atpažinai po tiek metų? — klausinėjo nustebe.

— Iš palto — atsakė senis, — tai aš jam tą palta prieš 40 metų nupirkau!

—●—

Airijoje riausių metu, kai kam atrodė ir šitaip...

NEPRIKL AUSOMA LIETUVA

CFMB LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENA TREČIADIENI, 11 VAL. VAK.
PROGRAMOS VEDĖJAS

L. Stonkevičius, 1053 Albanel Cr., Duvernay, P.Q. TEL. 669-8834

KELEIVIS

NIEKAM NĖPATAIKAUDAMAS, TEISINGA ŽODI SKELBDAMAS, JAU EINA 66 METUS. JAMĖ NEMAŽAI ŽINIŲ IR IŠ KANADOS GYVENIMO, KIEKVIENAM NUMERYJE YRA SENIAI PAGARŠĖJĘ MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMAI, YRA GRAŽIŲ APSAKYMŲ, EILERĄŠČIŲ. ADV. M. ŠVEIKAUSKIENĖ VEDA TEISINIU PATARIMŲ SKYRIŲ.

Metinė prenumerata tik \$7.00

KELEIVIO 1973 m. kalendorius \$1.50

636 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS. 02127

ŽMONĖS MATŪZĖLIAI

Tik vienas, Matūzalis, pagal Senąjį Testamentą, išgyveno devynias šimtus šešiasdešimt devynias metus. Visi kiti nuriėdėjo anksčiau nuo šios asarų pakalnės.

Matūzalis, lyg nujaudamas savo ilgą amžių, labai taupė. Jis krovė ir krovė, kaip sako — juodai mėnai. Jo nuolatinis rūpestis buvo vis ką nors gauti, ką nors apgauti, bet mažai kam ką duoti. Taip begyvendamas Matūzalis labai pralobo. savo turtus slėpė kur beįmanydamas. Visiems skundėsi, kad jis nieko neturi ir dėl to gyvena labai vargingai.

Paėmęs Matūzalis. Mažai kur beišeldavo. Ir vieną dieną raštas savo kambarielyje negyvas. Taip ir mirė senelis, niekam nieko nepasakęs; nei kiek, kur aukso ir kitų brangenybių buvo paslėpęs.

Laiko tekmeje žmogaus amžius trumpėjo. Dabartinis vidurkis, apytikriai, septynišiasdešimt penki metai. Retas kuris besu-silaukia ilgesnio amžiaus. Bet, nežinint to, nors žmogaus amžius bent tryliką kartų sutrumpėjęs; dar ir šiandien girdime sakant: o, anas gyvena kaip Matūzalis. Tokių Matūzalių dar pilna didelėje ir mažoje tautoje. Nelėskiant, žinoma ir lietuvių.

Jūs prisimenate, tur būt, pasakojimų, atsiųžtų iš Lietuvos. Kaip pavyzdžiui: aname miestelyje mirė vargdienis žydėlis, kurio pagalvė buvusi priklimta stambiais popieriniais banknotais.

Tenai aname kaime mirė senelis, kuris vis neturėjo iš ko pavalgyti. Budynės tvarkytojai, norėdami paruošti vietą grabui ten, kur jis gulėjo, lovą norėjo pastatyti į kitą vietą. Bet ji pasirodė tokia sunki, kad vos ją galėjo pakelti. Negalėdami supragti ką tai per keltėnybę, pradėjo nuodugniai apžiūrinėti ir rado, kad medinės lovos kojos buvo pripildytos aukso monetų ir užsuktos pagražinimo

bumbulais.

Laiko bėgyje tūkstantčiai tokie išmirė, bet ne visų paslėpti turtai bebuvė surasti. Daug aukso monetų ir kitokių brangenybių slepia senosios pilys, mūrinės sienos, įvairūs rūšiai ir patį žemė.

Daugelis iš šių dienų Matūzalių yra sumodernėję. Jie savo turtus nebekasa į žemę. Aukso monetą nebepila į lovos kojas, bet pasideda į banką ir ten laiko iki numiršta.

Geresniam valzdui susidaryti, pabuvokime dieną ar daugiau pasiturinčio "Matūzaliaus" buveinėje. Jis turi miegote keliolika namų. Banke keliolika šimtų tūkstančių dolerių, bei vertybės popierių. Jo paties butas susideda iš devynių kambarių. Randasi miegote pašonėje prie vandenio. Aplinkui valzdas gražus. Kaimyniniai namai gražiai sutvarkyti. Tik "Matūzaliaus" buveinė, apskritas laužas. Namas nedažytas. Prielankis apipuvęs. Klemas šlūkslėmis aptekęs. Viduje sienos susproginėjusios. Dažų spalvos neatkirs, nes viskas tamsiai pilka, nuo dūmų ir dulkių. Plyšiuose blakės ir kitokie parazitai suka savo lizdus. Visas namas dvokia pūvančiu maistu. Neplauti indai mėtosi ne tik virtuvėje, bet ir kituose kambariuose. Lovos netvarkytos, rūbai išmėtyti visais pakraščiais. Šeima keturių asmenų: ponas, ponla ir du mokyklinio amžiaus vaikučiai. Rytmetis. "Matūzalis" skuba iš lovos. Ieško kelnų, bet niekaip negali surasti. Galų gale prisimena paklėsę po lovos paklode vietoje prosos. Taip ant greituojų, gerokai apšepęs, išskubėjo į darbą. Jis "rylesteltinikas". Šiandien turėjo ankstyvą susitarimą.

Neužilgo atskėlė ir žmona. Užsimetus taukuotą chalata, nubėgo pažadinti vaikų. Paruošus po puoduką kavos bei sviestainių su prasta dešra, išsluntė mokyklon. Po to, ponla grįžo į lovą ir čia išslivartė iki pietų. Jau po

Saviškas ir originalus šokis Australijoje — lietuvių tautinis šokis — visų žinomas, visų atpažįstamas...
v. vilkaičio nuotrauka.

dvyliktos atskelkia ir nueina virtuvėn užkandžių. Čia susiranda pigių pyragėlių. Užskramto, užsigerdama juodos kavos ir nueina prie telefono. Pirmas pasikalbėjimas tęsiasi dvi valandas laiko. Antras užtruks pusvalandį, Trečias — valandą. Ir taip diena daėjo iki vakaro.

Pietų gaminiu čia niekas nesirūpina. Valgo kas ką suranda. Taip daro vaikai grįžę iš mokyklos. Taip daro vyrai grįžę iš darbo. Nors jis ir grįžta apie vienuoliktą ar dvyliką naktį.

Čia niekam šiuose namuose nejauku. Vaikai, grįžę iš mokyklos, išbėga pas draugus, o vyrai, net tyčia, anksčiau negrįžta. O kai grįžta — tai tiesiai į lovą, vos spėdamas nusimesti viršutinius.

Gekmadienį ponas su ponla važiuoja bažnyčion. Per mišią rinklėvą ponas iš ankato išsilima smulkių gal dvidešimt centų ir, atėjus rinkėjui, juos sužerla į lėkštę, kad žvangėtų, kad daugiau atrodytų. Mišiomis pasibaigus, ponas "Matūzalis" išelina ant šventoriaus. Ponas iš kaž kokios dėžutės, paslapčia, išsilima aprūkytą cigarą ir čia jį užaldegia. Jis rūkyti nemoka. Tik fanaberijos sumetimais dūmą patraukia ir tuoj išpučia, kad kosulio nesukeltų. Juokingai atrodo, kai matai rūkant nemokantį. Susitikęs pažįstamą pasakoja, kaip jis šelpia savo gimines Lietuvoje. Už dvidešimt tūkstančių jau eina pasiluntę

sluntinių, su visokiom gėrybėm. Čia pat beaišnekučiuojant, prielartino aukų rinkėjai. — Na, ponas "Matūzaliaus" — sako, gal paaukosi Tautos Fondui! "Matūzalis" pradeda visai paitytis, kad šiandien neturįs pinigų, žadėdamas kitą kartą atiduoti. Žinoma, niekuomet "Matūzalis" į Lietuvą nesluntė sluntinių. O dėl Tautos Fondo: kitą kartą jis sukinės kitai.

Tokių matūzalių pilna miestuose, bet netrūksta ir kaimuose. Tik pasižvalgykime po kalakutų, viščiukų, tabako ir kitas farmas. Jų čia daugybė.

Žinoma, ne visai vienodame apyvokos ir šykštumo laipsnyje. Daugelyje vietų apart lovos, stalo ir poros kėdžių, nieko geresnio ir nerasi. Retai kur pamatysi geresnį baldą, išskyrus spintelę, komodą, rūbų spintą, pigių reprodukcinių paveikslų ant sienos.

Tai vis pavyzdžiai normalaus gyvenimo. P pinigai stovi sukaupti banke, o namuose vis nėra pilnos tvarkos. Tėvui mirus, sūnus pinigų pragėrė. Jei vaikų nebuvo, kas nors svetimas pasinaudojo. O gal valdžia, arba bankas pasisavino. (B.d.)

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVEJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laikų saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Ave. Verdun, Montreal.

Tel. 767-6183

W. Lapenat

GENERAL CONSTRUCTION REG'D.

89 Orchard Street, LaSalle, P.Q.

Ivairi industrinė ir komercinė statyba ir dažymas. Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Taip pat INTERNATIONAL dažų išpardavimas — tel. 366-6237/3896

Baltic Woodwork Co.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS

Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

547 Lafleur Ave., LA SALLE 650, P.Q. TEL. 366-3884.

Jony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. — MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS

SUKAKTUVĖS MAŽAMEČIAMS

[VAIRIOS PROGOS]

TEL. 525-8971.
T. Laurinaitis

CHICAGO :

Lietuvių Televizija. Nors sunkiai, bet programa kas savaitę atneša į daug tūkstančių lietuviškų televizijos ekranų. Septinti metai — tai ilga programa amžius, nes kasmet surinkti ir išsiųsti su apie 30 tūkstančių dolerių, yra tikrai sunku. Dėka gerų lietuviškų širdžių, tie pinigai ateina įvairiais būdais.

Šių metų rudens sezono, pirmą LTV bankietą įvykį lapkričio mėn. 24 d. Jaunimo Centro didžiojoje salėje, kur programoj laukiama netikėtumų. Tikimasi LTV žiūrovalatgallankys, parems programos klestėjimą.

Tenka džiaugtis lietuviškų programų pagerėjimu. Čia atėjo jaunimas ir senimas savo talentu. Spalio 14 d. LTV programoj pirmą kartą pasirodė naujai sukurta jaunimo orkestras "Viltis", kurį globoja žinomas mu-

zikos žinovas Algis Mordestas. Orkestro dalyviai nuo 15-18 metų, talentingi. Išpildė "Koklaidis Keliadis", polką, rožių tango; solo pajavirino Irena Mažekaitė, akomp. Aleksūnaitel, dainą "Nemunėl", dar kitą tango ir palydint solo "Oi, Sudiev, Sudiev". Šis kūrinys labai jaunųjų mėgiamas, net jo pagėdauja groti, miruslemis išskelaujant. Laikė programos p. Šluta ir J. Jasaitis pasikalbėjo apie Balfo vaju ir jo pasekmes.

Kitose programose, dalyvavo Al. Stephen vad. "Aldučiu" ansamblys, padainuodamas įvairių dainų, Em. Pakštaitis kanklių orkestras, dalyvaujant su ragų B. Pakštul. Kanklininkės sudarė gražų valzdą ir išpildė kūrinius labai gražiai. Vasaros metu, buvo kelios dr. Adomavičiaus surengtos programos, keleta Kazės

Brazdžionytės. Daugiau rūpinosi T. Šluta, davęs filmose Detroito chorą. Tenka pažymėti, kad iki sausio mėnesio, visi sekmadieniai yra užimti vis naujų talentų ir organizacijų, todėl, jei kas iš toliau norite patekti į programą, jau dabar reikia užsakyti laiką LTV, 5845 So. Oakley, Chicago, PR. 8-2100.

"Viešpatie saugok mūsų girtuoklytę" — tokio spalio mėn. 14 d.

Gimimo dienos bažnyčioje kvietė m. lininkus kun. Gelazius, per šv. Vardo dr. jos Mišias. Iš tikrųjų, mes per daug jau suaugome su girtuoklytės papročiu, nors dr. Adomavičius per radio ir spaudą daug kalba, rašo, tačiau baigsi nelaimė lietuvių ištinka, kai šeimos dėl to suirė, kai susirgę girtuoklyste, nebegali susivaldyti. Žūsta visi tur tai, įvyksta tragedijos. Tikrai, saugokimės tos nelaimės!

Po pamaldų parapijos salėje įvyko dr. jos susirinkimas, maldą sukalbėjo kun. kleb. Zakarauskas ir pirm. Petrošiui neatvykus, jį pravedė p. Vėžys. Buvo paskaityti didžiulio pilniko — gegužinės rezultatai, kuris davė, nors ir lietingas oras buvo, 3,578 dol. pelno. Nariai ir parapijiečiai jį gausiai rėmė ir dalyvavo. Todėl valdybos nuspręsta ir, susirinkimui nutarus, paskirta parapijai 2,500 dol. čekis, įteiktas klebonui, už ką jis nuoširdžiai padėkojo. Kolumbos Vyčiams paskyrė auką 30 dol. jų 25 metų. Man teko kalbėti, kad būtų atgaivintas bažnyčioje jaunimo choras. Klebonas į tai atsakė, kad su choru blogai, nes dau-

PHARMACIE
Gagnon
ROBERT GENDRON LPH. PROP.
366-9742

7626 CENTRALE LASALLE

ATIDARA NUO 9 VAL. RYTO IKI 11 VAL. VAKARO

VIETA GERAI PASIEKIAMA IR PRIEINAMOS KAINOS.

Dantų gydytoja
DR. A. O. JAUGELIENĖ

1410 Guy St. pirmas aukštas,

11-12 kambarys

Tel: 932-6662; namų 737-9681.

gelis jaunimo bėga sekmadieniais į Jaunimo Centrą ir ten turi savo pamaldas.

Balfo vaju. Chicagoje aukotojai giliai supranta Balfo reikšmę ir jokie įvykė nesklaidumai nesumažino aukojimo. Skyriai ir rinkėjai visu tempu aukas renka, taip pat renka į didžiulį Balfo selmą, kurį įvykė Cleve-lande. Rudienė aukojė visą radio valandą Balfui, bankininkė F. Pakel aukojė pinigų ir globoja vaju, Chicago Lietuvos Moterų klubas per 108 skyriaus pirm. Aldoną Dauką aukojė 100 dol. ir p. Kajček gražiai aprašė "SWNEWS", p. V. Šimkus, Zailskienė, Bogušienė ir kt. kalba per radio programą, rinkėjai lanko lietuvių namus.

Jaunimo Centre vyksta įvairios parodos: jaunimo, audimo, keramikos, o paskutinę savaitę /13-21 d./ skulpt. Dargio. Po JV pabaigtuvių, JC vyksta penktadienio vakaronė, kur jau dvi įvyko: su rašyt. K. Bradūnu ir rašyt. Cinzu. Matėme ir naują L. Foto Archyvo filmą "statyba". Nors kiti ją giria, bet savo pastabas, nei spaudos atstovai, nei žinovai atvirai nepareiškė. Nors filmas modernus, tačiau būtų galima jame dar įamžinti visą statybos eigą ir rėmėjų. su choru blogai, nes dau-

kalbų fragmentas, nieko nesako, kartais jumoro sukėlė.

Tėvų Jėzuitų religinės valandėlės vyksta per Margutį antradienio vakarais ir sophon Barcū programoj penktadieniais nuo 11-12. Joms vadovauja kun. L. Zaremba, o paskutiniu metu daugiau pradėjo reikšti kun. A. Tamošaitis. Jie diskutuoja įvairias religines mintis ir pristato naujus leidinius. Kunigų Vienybės išleistas Naujas Testamentas programoje buvo atžymėtas su nuoširdumu ir atakytas, kad jei NT-vadinamas šv. Raštas Lietuvoje, išleistas, čia peržiūrėtas ir perspausdintas, nėra reikalo bijoti jį paimti į savo rankas, nes abiejų lietuvių vyskupų apribuotas. Jaunimo Choras ir oktetas jau kas trečiadienį vykdo savo repeticijas, kurioms vadovauja muz. F. strolia. J. Choras jau pasirodė viešai ir net LTV, kurį globoja Tėvai Jėzuitai. Čia daugiau dirba kun. Kezys. Oktetas dar tik organizacijos stadijoje, todėl daugiau jaunimo kviečiama. Repeticijos tuoj po choro.

Atrodo, kad "Grandis" ansamblyje irgi vyksta choro repeticijos, kurioms vadovauja muz. J. Mieliulis. Mes tik galim siveikinti, kad yra jaunimo, šokančio ir dainuojančio. Tuo vietoje lietuvių prailginamas amžius; todėl viską, ką jaunimas daro, padedant senimui, turime visi remti, puoselėti ir skatinti, kad jis nepabėgtų ir neišnyktų.

Bal. Brazdžionis

Naujoji Jaunimo Centro choro valdyba: V. Olišauskas, A. Zygas, L. Stončiūtė, P. Pranckevičius — pirmininkas, N. Sparkytė ir R. Turnevičiūtė.

ADVOKATAS

J.P. MILLER, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame Street E. Suite 205.
Tel: 866-2063; 866-2064.

ADVOKATAS

R.J. Išganaitis, BA, BCL

INSURANCE EXCHANGE BUILDING
276 ST. JAMES ST. WEST - SUITE 325 MONTREAL 126.

Tel: 842-1126, namų 678-3660

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

5 Place Ville Marie IBM Building
Suite 417, Montreal, Que.

Tel. 871-1430

Dr. V. Giriunienė

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

MONTREAL

TEL.: 255-3535

Dr. J. Mališka

Dantų gydytojas

1440 St. CATHERINE Street W., Room 600

Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A.S. Popieraitis

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).

Medical Arts Building,

1538 Sherbrook St. West,

Suite 215, Montreal 109, Que.

Tel. 931-4024

Lietuvių fotografų paroda

Lietuvių Foto Archyvo rengiama lietuvių fotografų metinė paroda jau čia pat. Primenu, kad ekspozicijos prigluntimo paskutinė diena yra lapkričio 10 d. Kaip žinote, paroda vyks Chicagoje. Jaunimo Centro galerijoje lapkričio 17-25 d. d. Vėliau paroda bus kilnojama į kitą miestą (gruodžio 16 d. New Yorke).

Taisyklės buvo skelbtos spaudoje ir pasiliktos kiekvienam paštu. Trumpai kartoju: kiekvienas fotografas gali atsiųsti ne daugiau kaip 10 nuotraukų. Už geriausius darbus bus paskirtos premijos (I - \$350.00, II - \$250.00, III - \$150.00). Dalyvavimo mokestis yra \$3.00. Nuotraukos turi būti bent 5x7 dydžio, prikljuotos prie kartono. Ant kitos pusės turi būti užrašytas dalyvio vardas, pavardė, adresas ir nuotraukos pavadinimas. Su ekspozicijai reikia pristatyti ir nuotraukų duplikatus, kurie bus naudojami spaudai.

Parodos proga bus išleistas foto albumas, kuriame bus atspausdintos rinktinės nuotraukos iš paskutinės lietuvių fotografų parodos, vykusios pereinamais metais II PL Jaunimo Kongreso metu Chicagoje. Kitais metais bus išleistas kitas albumas su šios parodos reprezentaciniais darbais.

Algimantas Kezys, S.J.

montreal

SEMINARO REIKALU

Lituaništinio seminario Montrealyje reikalų organizatoriai — iniciatoriai savo pasitarime spalio 18 d. A.V. klebonijos patalpose nutarė dėti pastangų atgaivinti seminarą Montrealyje. Jaunimo atstovai, Raga Lukoševičiūtė ir Vida Kudžmaitė pristatė jaunimo pageldavimus, dėstomų dalykų ir formos reikalus. Dr. Ilona Maziliauskienė — Gražytė ir dr. Henrikas Nagys aptarė buvusį I. seminario darbą ir kaip jis ateltyje galėtų būti tęsiama. Sešė Paulė, Dalia Gruodienė, Petra Adamonė, Algirdas Kličiū, Monika Jonynienė ir kun. Jonas Kubilius SJ, pasigalėję organizaciniais, lėšų, globos reikalais. Išvadoje buvo priimta nuomonė, kad iniciatyva išeltų iš paties jaunimo, kad patys būsimieji seminario lankytojai pirmoje vietoje pasiektų ko jie nori ir kokioje formoje. Tam ir yra šaukiama lapkričio mėn. 2 d. (penktadienį) 8:30 v.v. susirinkimas sešelių patalpose. Yra svarbu, kad kiek galima daugiau jaunimo dalyvautų. Tėveliai, o taip pat jaunimo organizacijų vadovai — kt., skautų, ateitininkų, studentų, Gintaro yra prašomi paraginti savo narius lankyti I. seminarą, atvykti į susirinkimą. I. seminare, jei tik parodysim norą kiek ištvermės, yra galimas suorganizuoti ir gali būti ir naudingas ir įdomus kiekvienam jaunuoliui. P. Adamonė

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W.,
TORONTO, ONTARIO

M6R 1X6

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

• Pirmasis Montrealio studentų ateitininkų susirinkimas įvyko sešelių namuose. Buvo svarstoma metinė veikla bei nutarta priklausyti studentų Ateitininkų sąjungai, o nepalikti diskusinė grupė kaip pereinamasis etapas. Taip pat buvo išrinkta valdyba iš šių narių: Jonas Abromaitis — pirmininkas, Dana Styraltė — vicepirmininkė ir išdėtininkė, ir Vida Kudžmaitė — sekretorė. Sekantį susirinkimą buvo sušauktas spalio mėn. 12 d. Narių pritarimu, pasinaudodami Otavos lietuvių studentų pakvietimu, sutikome juos aplankyti. Be to, buvo pasiūlyta pamatyti filmą „Jesus Christ Superstar“, po kurio sekė diskusijos. Sešė Paulė, trumpu žodžiu, apibūdino ateitininkų įkūrimą. O Kristina Bendžiūtė paruošė diskusinę temą „Laimė“.

• Gruodžio 1 d. 7:30 ruošiamas Dievo Tarnų Jurgio Matulalčio 100 metų gimimo ir Nek. P.M. Marijos sešerų 20 metų veiklos Montrealyje minėjimas. Programoje kun. St. Yla — pakaita, Audronė Simonaitytė — mezzo — sopranas iš Chicago ir Izabelė Žmuidžinienė — dailiojo žodžio menininkė iš Rochesterio. Pelnas skiriamas siuntinių siuntimui lietuviams Lenkijoje.

• Jau prasidėjo pardavimas naujo sezono 1974 m. modelio automobilių. Jei kas pirksite naują arba vartotą, uželkite pas Leoną Gurecką pasiteirauti. Jis būdamas West Montreal Automobile Co. sales manager'iu jums maloniai pasitarnaus. Jau eilė lietuvių — Dr. A. Popieraitis, dr. J. Mališka, K. Toliušis, P. Razanas ir kt. važinėja per L. Gurecką pirktomis vertingėmis mašinomis ir teko girdėti jų nuoširdžius pasitenkinimus. Tad nepraleiskite progos nelšmėginę savo turinio pasitarnavimu. (Žiūr. skelbimą)

— LAURENT PASTRY —

735 Decarie, St. Laurent, Montreal, P. Q.

Tel. 744-5000

(Savininkas Ignas Zizas)

KASDIEN KEPAMI DANIŠKI SU VARŠKE IR PRANCÜŽISKI PYRAGAIČIAI.

Galima užsisakyti vestuvinius ar sukaktuvinius tortus ir kitus skanesius. Taip pat parduodamas visokios rūšies konservuotas maistas, sūris, duona ir kiti produktai.

D E M E S I O !

Tel. 768-5909

LAUKIAMOS LIETUVŲ MOTERYS UŽEINANT !

DRAUGISKAS APTARNAVIMAS !

— JOLIE DAME —

EUROPIETISKOS RŪŠIES IMPORTUOTŲ SUKNELIŲ
K R A U T U V Ė

25 Church Ave. Verdun (Prie LaSalle Blvd.)

Adara nuo 2 val. po pietų kiekvieną dieną.

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
(M. RUTKAUSKAS)

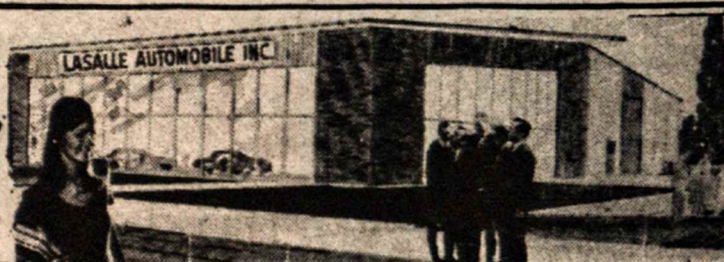
POINTE CLAIRE, P.Q.
601 St. Jean Road.
Tel. 695-3883

- Atsitiktiniai ir kapitaliniai automobilių remontai
- Degalai, tepalai, padangos ir kita
- Montrealičiams lengvai pasiekiamas greitis Nr. 40 arba Nr. 20.

LaSalle
AUTOMOBILE INC.
366-7818

LAURENT DAIGNEAULT

P A R D A V I M A S

IMPERIAL — CHRYSLER — DODGE — CHARGER
CORONET — CHALLENGER — SWINGER — DART
Camions DODGE Trucks

7635 BOUL. LASALLE - LASALLE, QUE.

Mechanizuotas ratų ir kitų dalių reguliavimas.
Išorės (Body) taisymas ir dažymas naujame
garaže ir moderniomis priemonėmis. Kreipkitės
De La Verendrye prie Lapierre, tel. 365-3364

LaSalle Auto Specialist Reg'd.

7725 George Street
LaSalle, Que.

TEL:
366-0500, 366-4203

- Taisymas ir dažymas automobilių
- Pardavimas ir taisymas Chaparral firmos snowmobile ir Moto firmos snowblower ir taip pat motorinės vėlytys. Sav. G. Desrochers

Highland Auto Body

611 LAFLEUR AVE., LaSALLE

TEL. 366-7281

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Pardavimas gazolino ir alyvos — lietuviams nuolaida.
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Jetté & Frère Ltée

Plumbing & Heating kontraktoriai

366-0330

140 - 2e AVENUE

LASALLE

- Sildymo ir vandentiekio taisymas ir nauji įrengimai.
- Vandens šildymui tankų pardavimas ir įrengimas.
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimas.
- Visi įkainavimai neapmokami.

BELLAZZI-LAMY INC

(VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA:

Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten-Test.

Masonite, statybinis popieris, cementas,

B. P. išdirbiniai ir visa kt.

7085, BOUL. CHAMPLAIN LASALLE 366-6941

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ ATIDARYMAS

ĮVYKS lapkričio 10 d., šeštadienį, 7 val. vakaro LIETUVIŲ NAMUOSE,
1573 Bloor Street West, Toronto

1. SVEIKINIMAI IR MENINĖ PROGRAMA
2. VAKARIENĖ SU VYNU
3. ŠOKIAI SU PUIKIU ORKESTRU

Bilietus įsigyti PARAMOJE ir LIETUVIŲ NAMUOSE,
tel. 533-9030. Montrealiečius prašome kreiptis į
NL redakciją.

MALONIAI KVIEČIAME IŠ ARTI IR IŠ TOLI
A T S I L A N K Y T I

Lietuvių Namų Valdyba

LAIDOTUVIŲ DRAUGIJOS...

(Atkelta iš 9 psl.)

nieš pagerbimu namuose arba šventyklose.

3. Vietoje užuojautų, gėlių, vainikų ir panašių dalykų rekomenduojama aukos įvairiems fondams, ligoninėms, šalpos organizacijoms ir pan.

Montrealio Laidotuvių Draugijos graborius yra vienas iš daugelio Montrealio laidotuvių ūrų (Funeral Home), taigi kas nori visada gali su juo susitarti dėl kitokių, prabangesnių, laidotuvių.

Laidotuvių Draugijų nariai gali būti visi, nežinint jų tautybės, religijos, pasaulėžiūros ir kitų skirtumų. Norint tapti draugijos nariu, reikalinga užpildyti nario kortelę, ankietą dėl pageldaujamų laidotuvių patarnavimų ir įmokėti vienkartinį nario mokestį, kuris pavieniam asmeniui (virš 18 m.) yra 10 dol., o šeimai (vaikai iki 18 m.) — 15 dol.

Montrealio Laidotuvių Draugijai patarnaujantis laidotuvių biūras standartini palaidojimą atlieka už 155 dol. Į tą sumą įeina kūno paėmimas, iš vietos, karstas, palaikymas iki laidotuvių ar bažnytinio apeigų, pervežimas į šventyklą ir nuvežimas į laidotuvių vietą. Kapinių vietos arba kūno sudeginimo kaina priklauso nuo pasirinktų kapinių administracijos. Laidojantis Toronto "Anapilio" kapinėse kūno pervežimas iš Montrealio

lėktuvu ar kitom priemonėmis kainuoja \$50.00. Kapinių vieta "Anapilyje" žymiai pigesnė, kaip Montrealio kapinėse.

Pagal įstatymus kūnas negali būti palaidotas anksčiau, kaip 24 val. po mirties. Paprastai, graborius kūną pasilima į savo "Funeral Home", jį parengia ir uždara grabe iš vakaro atveža į šventyklą, kurioje vakare įvyksta trumpos pamaldos, mirusiojo pagerbimas, o sekantį rytą pa-

maldos ir laidotuvės. Geriausias tokių laidotuvių pavyzdys buvo visiems pažįstamos a.a. Eufrazinos Plečaitienės laidotuvės, Montrealyje, kuri pirmoji iš lietuvių buvo tapusi Laidotuvių Draugijos nare ir tą draugiją populiario savo draugų tarpe.

Visi, kurie yra suinteresuoti Montrealio Laidotuvių Draugija, informaciją gali gauti kreipdamiesi sekančiu adresu: Memorial Association of Montreal, P.O. Box 8, station

"H", Montreal, Que. H3G 2K5, tel.: 932-4295. Nario kortelių, anketų ir spaus-

dintos informacijos taip pat galima gauti abiejuose "Lito" skyriuose. Kituose miestuose tu draugijų adresus ir telefonus neskubu rasti telefonų knygoje.
Pr. Rudinskas

"LITAS" NEDIRBS

"Litas" bus uždarytas abiejuose skyriuose sekmadienį ir pirmadienį, lapkričio mėn. 11—12 d. d. Tą savaitgalį visi bankai švenčia karo frontuose žuvusių paminėjimo dieną.

• Dr. K. Ambrozaitis iš Halifax lankėsi pas tėvus Kingstone, Ont.

Neseniai tėvai, (muzikas Aleksas Ambrozaitis) atsikėlė iš Toronto į Kingstoną, kur paskutiniuosius metus vadovavo "Varpo" chorui.

PIRKTI AR PARDUOTI

NEKILNOJAMĄ TURĄ PADEŠ JUMS

V. Pétérakis

353-9960 / Namų 721-0614

UNITED TRUST REALTIES

7995 Blvd. Les Galeries, D'Anjou, P. Q.

Žemiausios kainos!

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal 409

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Agentūra veikia nuo 1945 m.

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL WEST AUTOMOBILE

Pontiac ★ Buick ★ Astro

• NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ!

• NESITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI!

• MŪSŲ FIRMA NUOŠIRDŽIAI, IR SU IŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!

• UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
Sales Manager
(Lietuvis atstovas)

PASIKALBĖKITE SU

Manageriu
LEO GURECKAS

mw

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

489-5391

(At the end of Sherbrooke Street West)

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL 205, QUE.

Telefonas: 766 5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas	6%
Taupomasis s-tas	6,5%
Term. ind. 1 m.	7,5%
Term. ind. 2 m.	8%
Term. ind. 3 m.	8,5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės	9%
Nekiln. turto	9%
Čekių kredito	9%
Investacines	nuo 9,5% iki 12%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudimą. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10.000, da iki \$2.000 už taup. s-tos sumas, už paskolos sumą.

Kooperatyvinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda.
Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League,
17 Ronald Drive, Montreal West 263, Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiądieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 9 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.